ΑΠΟΘΗΚΗ

ΤΩΝ

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

1839.

ΤΟΜΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

Ἕως διδαχθῶσι πολλοί, καὶ πληθυνθῇ ἡ γνῶσις.—Δανιὴλ ιβ'. 4.

ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ,

ΕΤΥΠΩΘΗ ΥΠΟ Χ. ΧΑΛΛΟΚΙΟΥ.

1839.

ΚΑΤ' ΑΛΦΑΒΗΤΟΝ.

Ἀβραάμ, ὁ πατριάρχης, 76.
Ἀγαθοποιΐα, τρόπος αὐτῆς, 126.
Ἀγαθότης, σημεῖον αὐτῆς, 180.
Ἀγγλία, πρὸ ἑβδομήκοντα πέντε χρόνων, 70, 85.
Ἄγριοι, εἰς τὴν Γαλλίαν, 35.
Ἀγριόπαιδες, 115.
Αἴγες, ὡς παραμάνναι, 89.
Αἴγυπτος, 39, 60.
Ἀκαιρία, 89.
Ἅλας, 56.
Ἀλέκτωρ, φυσικὴ ἱστορία αὐτοῦ, 161. Φασιανὸς, καὶ ὄρνις Ἰνδικὸς, 61.
Ἀλήθεια, 44.
Ἀλκὴ, φυσικὴ ἱστορία αὐτῆς, 129.
Ἀμερικὴ, ἀνακάλυψις αὐτῆς, 97.
Ἀνατροφὴ, 56, 117.
Ἀνεμοζάλαι, εἰς ἐρημίας, 88.
Ἄνθρωπος, 32, 160. Ὕψος καὶ βάρος αὐτοῦ, 52. Κοινωνικότης αὐτοῦ, 55.
Ἄνοιξις, 125.
Ἀποκάλυψις, καὶ φύσις, 4.
Ἀπόκρισις, εὔστοχος, 52.
Ἄραβες, οἱ τῆς ἐρήμου, 26.
Ἀρβειος, Γυλιέλμος, 163.
Ἀριθμητικὸς, ὁ τεράστιος, 44.
Ἄρκτος, πολικὴ, φυσικὴ ἱστορία αὐτῆς, 29.
Ἀστειότης, 167.
Ἀταραξία, τὸ μυστικὸν αὐτῆς, 14.
Ἀτμοσφαῖρα, 7.

Βάκων, 4. Ἀπάνθ. ἐξ αὐτοῦ, 20.
Βάμβας, ἀπανθ. ἐξ αὐτοῦ, 8, 20, 55, 106, 122.
Βεδουῖνοι, 26.
Βερολῖνον, ἡ πόλις, ἤθη καὶ τρόπος τοῦ ζῆν εἰς αὐτὴν, 53.
Βίας, ὁ, 71.
Βιβλία, καὶ περιοδικὰ, εἰς τὴν Ἀγγλίαν, 48. Κατάβρωσις αὐτῶν, 96.
Βιέννα, ἡ πόλις, ἐφημερίδες εἰς αὐτὴν, 160.
Βίος, τὸ πολυμέριμνον αὐτοῦ, 11. Κατ' αὐτοῦ, καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ, 44.
Βρετανία, Μεγάλη, πλοῦτος καὶ κράτος αὐτῆς, 2. Χειροτεχνήματα αὐτῆς, 56.
Βρεφοκτονία, 168.

Γέφυραι, κρεμασταὶ, τῶν Ἱμαλαίων, 186.
Γεώργιος Γ'., ἀνέκδοτον περὶ αὐτοῦ, 125.
Γεωργὸς, ὁ ἀδιάφθορος, 103.
Γίγαντες, 16.
Γλῶσσα, ἡ καθομιλουμένη, 94. Ἀγγλικὴ καὶ Γερμανικὴ, 128.
Γονεῖς, καὶ ψευδολογία, 8. Ἐπιῤῥοὴ αὐτῶν, 160.
Γραμματεῖς, Ὁλλανδοὶ, 14.
Γραφὴ, ἡ Ἁγία, 24.
Γυναῖκες, εἰς τὴν Κίναν, 32. Ἀνατροφὴ αὐτῶν, 56. Εὐσέβεια αὐτῶν, 80. Κόσμημα αὐτῶν, 192.

Δαπάνη, συμβουλὴ περὶ αὐτῆς, 92.
Δάση, πυρκαϊαὶ εἰς αὐτὰ, 123.
Δεινοπάθειαι, εἰς τὸ πέλαγος, 20.
Δεισιδαιμονίαι, ἰατρικαὶ, 11. Δημώδεις, 147, 169.
Δελεπαῖος, ὁ Ἀββᾶς, 141.
Δερβίσης, ὁ, καὶ ἡ κάμηλος, 105.
Διάλογος, ὁ τῶν γυπῶν, 126.
Διασκέδασις, 59.
Διδασκαλία, πατρικὴ, 131.
Δόγματα, ὀλέθρια, οἱ διαδίδοντες αὐτὰ, 192.
Δορικτήτορες, καὶ ἥρωες, 111.
Δουλοπάροικος, ὁ τῆς Ῥωσσίας, 94.

Ἐκστρατεία, ἐπιστημονικὴ, 16.
Ἔλαφος, φυσικὴ ἱστορία αὐτῆς, 68.
Ἐλευθερία, ἀληθὴς, 69. Πολιτικὴ καὶ θρησκευ. 126.
Ἐλευθεροτυπία, 100, 138.
Ἐλεφαντίασις, 58.
Ἐλέφας, ὁ πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ, 95.
Ἑλλὰς, ἡ, 120. Ῥώμη καὶ Παλαιστίνη, 175.
Ἐμπόριον, τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, 176. Τοῦ Ἰνδικοῦ Ἀρχιπελάγους, 79.
Ἔμπορος, ὑψηλόφρων, 19.
Ἐνάρετοι, οἱ ἀληθῶς, 91.
Ἔντομα, εὐκινησία καὶ δύναμις αὐτῶν, 192.
Ἑορταὶ, περὶ αὐτῶν, 64.
Ἐπιμονὴ, 183.
Ἐσκουϊμοὶ, τροφὴ καὶ κατοικία αὐτῶν, 183.
Ἑστία, ἡ, 80.
Εὐαγγέλιον, θρίαμβος αὐτοῦ, 19.
Εὐλογίαι, ἡ νόσος, 124.
Εὐρώπη, κατὰ τὸν μεσαιῶνα, 148.
Εὐτυχὴς, ὁ ἄθρησκος, 183.
Εὐχαρίστησις, ἡ ἐκ τοῦ μανθάνειν, 4. Ἀληθινὴ, 102.
Ἐφημερὶς, διὰ τοὺς τυφλοὺς, 192.

Ζύγια, καὶ μέτρα, τῆς Εὐρώπης, 24.
Ζωοκομία, 171.

Ἡδοναὶ, αἱ τοῦ κόσμου, 32.
Ἡμιμάθεια, 126.
Ἤπειρος, νέα, 64.

Θεὸς, 84. Περὶ τοῦ θελήματος αὐτοῦ, 14. Ἀγαθότης αὐτοῦ, 36. Αἰωνιότης αὐτοῦ, 108.
Θησαυροὶ, τῆς θαλάσσης, 125.
Θλίψις, 54, 132.
Θρησκεία, ἀληθινὴ, 158.
Θύγγοι, εἰς Μαδρὰς, 16.
Θυμοσοφία, τοῦ βοὸς, 58. Τῶν ζώων, 122.

Ἰατρὸς, Γάλλος, ἡρωϊσμὸς αὐτοῦ, 77. Ὁ Μακιαβελικὸς, 177.
Ἰλιὰς, τοῦ Ὁμήρου, 51.
Ἰνδοὶ, Ἀμερικανοὶ, φιλοξενία αὐτῶν, 192.
Ἰσλανδοὶ, οἱ, 82, 101.
Ἱστορία, Ἀγγλ. 62. Τῆς νόσου τῶν εὐλογιῶν, 124.
Ἰωάννης, ὁ Βαπτιστὴς, 15.

Κακοῦργοι, βράσιμον αὐτῶν, 16.
Καλκούττα, ἡ πόλις, 17.
Κανάδαι, αἱ, 48.
Κανὼν, χρυσοῦς, 160.
Καπνόχορτον, τὸ, 62, 72.
Καράκκα, σεισμὸς εἰς αὐτὴν, 87.
Κάρολος, Ε'., ἀνέκδοτον περὶ αὐτοῦ, 43.
Κατακλυσμὸς, 173.
Κίνα, Χριστιανισμὸς εἰς αὐτὴν, 64.
Κινναμωμέα, 143.
Κοιμητήρια, ὑπόγεια, τῶν Παρισίων, 134.
Κόκος, Καρυοφόρος, 16.
Κοραῆς, ἀπανθ. ἐξ αὐτοῦ, 38, 44, 64, 91, 94, 126, 154, 167, 188. Διαθήκη αὐτοῦ, 1. Ὄνειρον αὐτοῦ, 133.
Κόρη, ἡ Αὐρηλιανὴ, 117.
Κόρναρος, Λοδοβίκος, 150.
Κούγουαρ, ἢ Λέων Ἀμερικανὸς, φυσικὴ ἱστορία αὐτοῦ, 81.
Κοῦρδοι, οἱ, 181.
Κρανίον, τῆς βασιλίσσης Ματίλδας, 96.
Κροῖσος, Ἄτυς, καὶ Ἄδραστος, 137.
Κυνήγιον, τοῦ Φραγκίσκου Α'., 160.
Κωφάλαλοι, 141.

Λαβύρινθος, ὁ τῆς Κρήτης, 90.
Λέων, φυσικὴ ἱστορία αὐτοῦ, 33. Ἀμερικανὸς, ἢ Κούγουαρ, φυσικὴ ἱστορία αὐτοῦ, 81.
Λησταὶ, οἱ τρεῖς, 104.
Λύκος, φιλοστοργία τινὸς, 100.

Μαθηματικὸς, ὁ αὐτοδίδακτος, 132.
Μάθησις, περὶ αὐτῆς, 4, 20.
Μακροβιότης, τῶν φυσικῶν καὶ ἀστρονόμων, 144. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν, 192.
Μανία, 96.
Ματαιοπονία, 109.
Μέθη, καὶ οἰνοποσία, ῥητὰ περὶ αὐτῶν, 31.
Μέθοδος, τοῦ ἀναγινώσκειν, 106.
Μεξικὸν, τὸ κράτος, 32.
Μεσσίας, τὸ ποίημα, ἀποσπ. ἐξ αὐτοῦ, 112, 175.
Μηνιάτης, ἀπανθ. ἐξ αὐτοῦ, 19, 46.
Μηνολόγιον, τὸ παλαιὸν καὶ νέον, 52.
Μικρόνοια, 74.
Μονομανία, 87.
Μοραυϊανὸς, ὁ τίμιος, 43.
Μύρμηξ, ὁ λευκὸς, 104,
Μυστικὸν, τὸ τῆς ἀταραξίας, 14.
Μυῶνες, ἀνθρώπινοι, 160.

Νεύτων, ἀπάνθ. ἐξ αὐτοῦ, 44.
Νῆσος, ἡφαίστειος, 184.
Νηστεία, 38.
Νόμος, καὶ δικαιοσύνη, 132.
Νὸξ, Ῥοβέρτος, αἰχμαλωσία αὐτοῦ, 5, 21.
Νοῦς, περὶ αὐτοῦ, 168.

Ξύρισμα, 178.

Ὀβελίσκος, ὁ ἐν Παρισίοις, 64.
Ὀβερλῖνος, Ἰωάννης Φριδερίκος, 9.
Οἰκονόμος, ἀπανθ. ἐξ αὐτοῦ, 74, 183.
Ὄναγρος, ῥαβδωτὸς, φυσικὴ ἱστορία αὐτοῦ, 13.
Ὅρασις, νόημα τινὸς, 46.

Παιδαγωγία, καὶ ἀνατροφὴ, 117.
Παῖδες, ἀγωγὴ αὐτῶν, 69.
Παῖς, ὁ ἄλαλος, 65.
Παραίνεσις, φιλοσόφου, 154.
Παροιμίαι, Ἀραβικαὶ, 47.
Παροξυσμὸς, θεραπεία αὐτοῦ, 61.
Περιηγητὴς, ὁ ἀπρόβλεπτος, 190.
Περιοδικὰ, καὶ βιβλία, εἰς τὴν Ἀγγλίαν, 48.
Πετρούπολις, ἡ, 135.
Πίθηξ, φυσικὴ ἱστορία αὐτοῦ, 172.
Πλατίνα, εἰς τὴν Ῥωσσίαν, 16.
Πλεονεκτήματα, τῶν νεωτέρων, 84.
Πληθυσμὸς, τῆς Προυσσίας, 64, 144. Τῆς Ῥωσσίας, 64. Τῆς Σβεκίας, 160. Τῆς Γαλλίας, 192.
Πλοῖον, τὸ καιόμενον, 50.
Πλουτισμὸς, 23.
Πλοῦτος, 171.
Πνεῦμα, φωτισμὸς αὐτοῦ, 127.
Πνεύμονες, ἀνθρώπινοι, 43.
Ποίησις, τῆς Νέας Ἑλλάδος, 20.
Ποιητὴς, ὁ ἀληθὴς, 122.
Πόλεμος, τὰ ἐξ αὐτοῦ δεινὰ, 74.
Πομπηϊούπολις, ἡ, 151.
Πραγματευτὴς, θεισιδαίμων, 160.
Προβατοφάγος, Ἰνδὸς, ὁ, 157.
Προκύμαιον, γιγάντων, 120.
Πρωϊμότης, νοητικὴ, 18.
Πτηνὰ, ταχύτης αὐτῶν, 112.
Πυραμίδες, Αἰγύπτου, 158.
Πυρίτις, 138.
Πυρκαϊὰ, αὐτόματος, 27.

Ῥυνιεέτιος, Σίγγης, ὁ, 145, 165.

Σαμψὼν, ὁ, 139.
Σελήνη, αἱ φάσεις αὐτῆς, 71.

Σῖναι, οἱ κατοικοῦντες εἰς πλοιάρια, 32.
Σκότος, τὸ, 128.
Σοφία, ἐπιῤῥοὴ αὐτῆς, 125.
Σουηδία, ὁδοιπορικὸν εἰς αὐτὴν, 57.
Συλλογισμὸς, 92.
Συνδιάλεξις, νέου καὶ γέροντος, 121.
Συνείδησις, 8. Δύναμις αὐτῆς, 92.
Συνομιλία, καὶ ἀμφισβήτησις, 122.
Σύστημα, ἡλιακὸν, 44.
Σφυγμὸς, 174.
Σχολαστικὸς, ὁ, 188.
Σωκράτης, ῥητορικὴ αὐτοῦ, 154.

Τέκνα, διὰ θυσίαν, 16.
Τέκνον, θαυμάσιον, 187.
Τίγρις, φυσικὴ ἱστορία αὐτῆς, 49. Ἀνέκδοτα περὶ αὐτῆς, 99.
Τιμὴ, 7.
Τυφῶνες, εἰς τὰς Δυτικὰς Ἰνδίας, 180.

Ὕδωρ, καλὸν, σημεῖα αὐτοῦ, 80.
Ὑπόληψις, 144.

Φάλαινα, μέγεθος αὐτῆς, 96.
Φαλακροκόραξ, φυσικὴ ἱστορία αὐτοῦ, 191.
Φερδινάνδος, ἀναμνήσεις αὐτοῦ, 152.
Φθόνος, 160.
Φιλία, 160.
Φιλοδώρημα, ἐξήγησις τινὸς, 138.
Φιλοπαιγμοσύνη, 47.
Φονικοπόταμον, τὸ, 37.
Φραγκλῖνος, πρώτη εἴσοδος αὐτοῦ εἰς τὴν Φιλαδέλφειαν, 46.
Φύλλα, τὰ πίπτοντα, 56.

Χαβιάριον, 46.
Χαρτοπαίκτης, ἐπίπληξις τινὸς, 52.
Χημικὸς, ὁ ἀρχάριος, 77, 93, 156.
Χὴν, Καναδία, φυσικὴ ἱστορία αὐτῆς, 108.
Χριστιανοὶ, πρῶτοι, ἀγάπη αὐτῶν, 47.
Χριστὸς, τὰ πάθη αὐτοῦ, 41. Ἀνάστασις αὐτοῦ, 110. Ἠθικὸν σύστημα αὐτοῦ, 149.
Χρυσογύψ, φυσικὴ ἱστορία αὐτοῦ, 113.
Χρυσὸς, εἰς τὰς Ἡνωμ. Πολιτείας, 16. Εἰς τὴν Ῥωσσίαν, 16.

Ψευδολογία, 8, 190.
Ψιττακὸς, φυσικὴ ἱστορία αὐτοῦ, 159.

Ὠὰ, εἰς τὴν Γαλλίαν, 58.
Ὡραιότης, διάφοροι γνῶμαι περὶ αὐτῆς, 47.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΩΝ.

Ὄναγρος Ῥαβδωτὸς 13
Ἀποκεφάλισις Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ . 15
Ἡ πόλις Καλκούττα 17
Οἱ Βεδουῖνοι 26
Ἄρκτος Πολικὴ 29
Κυνήγιον τῆς Πολικῆς Ἄρκτου . . 31
Θέα εἰς τὴν Κίναν 32
Ὁ Λέων 33
Κυνήγιον τοῦ Λέοντος 35
Αὐτόχθονες Ἰνδοὶ τῆς Βορείου Ἀμερικῆς . 37
Ἰνδῶν συμβούλιον 38
Σταύρωσις τοῦ Χριστοῦ 41
Τίγρις 49
Ἡ πόλις Βερολῖνον 53
Μεταλλεῖον εἰς τὴν Σβεκίαν . . . 57
Δίνη πρὸς τὰ παράλια τῆς Νορβεγίας . 58
Ἔλαφος 68
Ὁ Ἀβραὰμ προσφέρων τὸν Ἰσαὰκ . 76
Λέων Ἀμερικανὸς, ἢ Κούγουαρ . . 81
Σεισμοῦ ἀποτελέσματα 87
Ἀνεμοζάλη εἰς τὴν ἔρημον 88
Ἱσπανῶν ἀπόβασις εἰς τὴν Ἀμερικὴν . 97
Αἱ θερμαὶ πηγαὶ τῆς Ἰσλανδίας . . 101
Πάγου κατακρήμνισις 101
Χὴν Καναδία 108
Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ 110
Χρυσογύψ 113
Μήτηρ παιδαγωγοῦσα 117
Γιγάντων προκύμαιον 120
Φιγγάλειον σπήλαιον 120
Ἀλκὴ 129
Ὁ Σαμψὼν καὶ ἡ Δαλιδὰ 140
Αἱ πυραμίδες τῆς Αἰγύπτου . . . 158
Ψιττακὸς 159
Ἀλέκτωρ 161
Ὁ Νῶε ἐξερχόμενος τῆς κιβωτοῦ . . 173
Ὁ Νῶε προσφέρων ὁλοκαύτωμα . . 174
Ἡφαίστειος νῆσος 184
Κρεμασταὶ γέφυραι 186
Φαλακροκόραξ 191

ΑΠΟΘΗΚΗ

ΤΩΝ

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΙΑΝΟΥΑΡ. 1839.] [ΑΡΙΘ. 25.

ΔΙΑΘΗΚΗ Α. ΚΟΡΑΗ.

ΦΙΛΟΣ σεβάσμιος μᾶς ἔπεμψεν ἐκ Μασσαλίας τὴν ἑπομένην διαθήκην, παρακαλῶν νὰ ἐκδώσωμεν αὐτὴν, διὰ νὰ γένῃ γνωστὸν εἰς τὴν Ἑλλάδα ΠΟΥ ὁ Κοραῆς ἀφῆκε τὴν βιβλιοθήκην του, ἐπειδὴ, λέγει, ὅσοι δὲν ἀνέγνωσαν τὴν διαθήκην, Χῖοι καὶ μὴ, φρονοῦν διαφορετικά.

Αὕτη εἶναι ἡ διαθήκη μου.

Ἐγὼ ὁ ὑπογεγραμμένος Ἀδαμάντιος Κοραῆς, ἀφοῦ ἀνέγνωσα μετὰ προσοχῆς τὴν ὁποίαν εἶχα γράψειν διαθήκην κατὰ τὴν πρώτην Ἀπριλίου 1816, ἔγραψα τὴν παροῦσάν μου διαθήκην, ὡς ἀκολουθεῖ·—

Ἀναγκαῖον κρίνω νὰ γνωστοποιήσω, ὅτι τὰ εἰς ἰδίαν μου χρῆσιν σκεύη τοῦ οἴκου εἶναι μετρίας ἀξίας· ὅτι ἡ βιβλιοθήκη μου καὶ ὅσα συγγράμματα ἐξέδωκα διὰ τύπου, ὡς ἐκδότης καὶ μεταφραστὴς, εἶναι τὰ κυριώτερά μου κτήματα.

Φροντίζω πάντοτε νὰ πληρόνω ἀκριβῶς μετρητὰ τὰ καθημερινά μου ἔξοδα, καὶ ἐλπίζω νὰ κάμνω εἰς τὸ ἑξῆς μέχρι τελευτῆς μου τὸ αὐτὸ, παρεκτὸς ἐὰν ἀσθένεια μακρὰ δὲν μοῦ ταράξῃ τοὺς λογισμούς. Πιθανὸν, ὅτι εἰς τὴν τελευτήν μου δὲν μένει νὰ πληρωθῇ πλὴν τὸ τρέχον ἐνοίκιον τῆς κατοικίας μου, ὁ μηνιαῖος μισθὸς τῆς θεραπαίνης, καὶ ἄλλα μικρὰ τινὰ ἔξοδα.

Μένουν νὰ κανονισθῶσι λογαριασμοὶ τινὲς μὲ τὸν κύριον Ἐβεράρτον, τυπογράφον, ὅστις τυπόνει τὴν ὥραν ταύτην δι' ἐμὲ, τοὺς κυρίους Φιρμῖνον Διδότον, πατέρα καὶ υἱοὺς, τυπωτὰς καὶ πωλητὰς ἰδιαιτέρους ὅλων μου τῶν συγγραμμάτων, καὶ τὸν κύριον Allais, βιβλιοπώλην, ὅστις πωλεῖ καὶ αὐτος δι' ἐμὲ μέρος τι τῶν ῥηθέντων συγγραμμάτων· περὶ τῶν λογαριασμῶν τούτων εὑρίσκονται αἱ ἀναγκαῖαι σημειώσεις εἰς τὸ κατάστιχόν μου, σκεπασμένον μὲ δέρμα κόκκινον.

Παρακαλῶ τὸν φίλον μου, κύριον Φραγκίσκον Θυρότον, προφέσσορα εἰς τὸ βασιλικὸν σχολεῖον τῆς Γαλλίας, νὰ ἀποδώσῃ μετὰ τὴν τελευτήν μου εἰς τὴν βασιλικὴν βιβλιοθήκην ὅσα βιβλία εὑρεθῶσιν εἰς ἐμὲ ἀνήκοντα εἰς αὐτὴν, τῶν ὁποίων θέλει εὑρεῖν σημείωσιν χωριστὴν μετὰ τὸν κατάλογον τῆς ἰδίας μου βιβλιοθήκης· ἔτι νὰ ζητησῃ καὶ νὰ λάβῃ ἀπὸ τὴν κυβέρνησιν ὅ,τι μένει ἀκόμη νὰ ἐκδοθῇ ἀπὸ τὸ μέγα σύνταγμα τῆς περιγραφῆς τῆς Αἰγύπτου, τῆς ὁποίας ἓν σῶμα μ' ἐχάρισεν ὁ βασιλεὺς, διότι συνήργησα εἰς τὴν μετάφρασιν τοῦ Στράβωνος.

Ὅσα χαρτία εὑρεθῶσιν εἰς δέσμας ἢ τυλίγματα χωριστὰ, ἢ κλεισμένα εἰς χάρτινα κουτία, μὲ ἐπιγραφὴν, χαρτία διὰ καύσιμον, θέλω νὰ καυθῶσιν ὅλα.

Εὐθὺς μετὰ τὴν τελευτήν μου ὁ εἰρημένος κύριος Φραγκίσκος Θυρότος θέλει ἐμποδίσειν τὴν τύπωσιν τῶν συγγραμμάτων μου, μὲ ἄδειαν νὰ συνεχισθῇ μετέπειτα.

Δίδω καὶ χαρίζω εἰς τὴν κυρίαν Ἄνναν, χήραν Douber, ἥτις μὲ ὑπηρετεῖ, τὰ ὀθόνια, ἐνδύματα, φορέματα, καθέκλας, τραπέζια, λογιστήρια, καὶ μαγειρικὰ σκεύη μου, καὶ φράγκα ἑκατὸν μίαν φορὰν πληρωμένα· καὶ περὶ πλέον θέλω νὰ τῆς δοθῇ χάρισμα ἀνάλογον ὅσων κόπων προξενήσῃ εἰς αὐτὴν ἡ τελευταία μου ἀῤῥωστία, τοῦ ὁποίου τὴν ποσότητα ἀφίνω εἰς τὴν κρίσιν τοῦ φίλου μου, κυρίου Φραγκίσκου Θυρότου.

Δίδω καὶ χαρίζω ὅ,τι ἔχω τώρα καὶ ὅ,τι εὑρεθῶ νὰ ἔχω εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου μου, εἰς κινητὰ καὶ ἀκίνητα κτήματα, περιεχομένης εἰς αὐτὰ δηλαδὴ τῆς βιβλιοθήκης μου, καὶ ὅλων μου τῶν συγγραμμάτων, εἰς τοὺς κυρίους Ἰωάννην Βλαστὸν καὶ Ἰάκωβον Ῥώταν, πραγματευτὰς κατοικοῦντας εἰς Τεργέστην, καὶ τὸν κύριον Ἀλέξανδρον Κοντόσταυλον, πραγματευτὴν κατοικοῦντα εἰς Λόνδραν· τοὺς ὁποίους καταστένω κληρονόμους μου καθολικοὺς καὶ ἰδιοκτήτορας τῶν ὑπαρχόντων μου, νὰ τὰ ἀπολαύσωσι μετὰ τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου μου, πληρόνοντες μόνον τὸ ἄνω εἰρημένον δῶρον, καὶ τὰ λοιπὰ μικρά μου χρέη. Ἐὰν ἀπὸ τοὺς καθολικοὺς τούτους κληρονόμους μου προαποθάνῃ τὶς, θέλω ὅτι τὸ μέρος του νὰ ἀνήκῃ εἰς τοὺς λοιπούς.

Διορίζω τῆς παρούσης διαθήκης μου ἐκτελεστὴν τὸν εἰρημένον κύριον Φραγκίσκον Θυρότον, καὶ δίδω εἰς αὐτὸν τὴν ἐξουσίαν νὰ ἐγχειρισθῇ ὅλα μου τὰ ὑπάρχοντα.

Πᾶσα ἄλλη διαθήκη μου γραμμένη πρὸ τῆς παρούσης μου μένει ἄκυρος.

Ἡ παροῦσα ἐγράφη διπλῆ εἰς Γαλλικὴν καὶ Γραικικὴν γλῶσσαν, ἐν Παρισίοις, εἰς τὴν κατοικίαν μου, Rue de Madame, N. 15, μηνὸς Μαΐου τρίτῃ, ἔτους χιλίου ὀκτακοσίου εἰκοστοῦ πέμπτου.

Ὑπογ. ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΚΟΡΑΗΣ.

Αὕτη εἶναι ἡ διαθήκη, ἡ εὑρεθεῖσα μετὰ τὸν θάνατον τοῦ μακαρίτου Κοραῆ εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ προαποθανόντος κυρίου Φραγκίσκου Θυρότου.

Εἰς δὲ τοὺς κυρίους Βλαστὸν, Ῥώταν, καὶ Κοντόσταυλον διέταξε τὰ ἑπόμενα·—

Κύριοι Ἰωάννη Βλαστὲ, Ἰάκωβε Ῥώτα, καὶ Ἀλέξανδρε Κοντόσταυλε,

Εὐθὺς ἀποῦ λάβετε τὴν εἴδησιν τῆς τελευτῆς μου, παρακαλῶ νὰ ἔλθῃ εἷς ἀπὸ σᾶς, ἢ νὰ πέμψετε ἄνθρωπον τινὰ πιστὸν, νὰ παραλάβῃ ἀπὸ τὸν κύριον François Thurot, professeur au college royal de France, κατὰ τὴν εἰς χεῖρας αὐτοῦ εὑρισκομένην Γραικογαλλιστὶ γραμμένην διαθήκην μου, ὅλα μου τὰ ὑπάρχοντα.

Αὐτὰ περιέχονται εἰς τὴν βιβλιοθήκην μου, εἰς τὰς διαφόρων συγγραμμάτων ἐκδόσεις μου, εἰς φύλλα, ἢ ῥαμμένων, εὑρισκομένων εἰς κατοικίαν μου, εἰς βιβλιοπώλας, καὶ τὰ πλειότερα εἰς μαγαζὶον χωριστὸν, καὶ μέρος τὶ ἔξω τῶν Παρισίων, καὶ εἰς ὅ,τι ἄλλο μου κτῆμα εὑρεθῇ τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου μου.

Οἱ δι' ἐμὲ πωλοῦντες βιβλιοπῶλαι εἶναι οἱ κύριοι Firmin Didot père et fils, καὶ ὁ κύριος Allais.

Τοῦ μαγαζίου τὸ κλειδίον εὑρίσκεται εἰς χεῖρας τοῦ κυρίου Φιλίππου Φουρναράκη, ἀπὸ τὸν ὁποῖον θέλετε παραλαβεῖν ὅσα εὑρίσκονται εἰς αὐτὸ σώματα βιβλίων τῆς ἐκδόσεώς μου εἰς φύλλα, κατὰ τὴν εὑρισκομένην εἰς τὴν κατοικίαν μου ἰδιόχειρον τοῦ εἰρημένου Φιλίππου Φουρναράκη σημείωσιν. Ἐξαιροῦνται ἀπὸ αὐτὰ ὅσα σώματα εὑρεθῶσι φέροντα εἰς τὴν κεφαλὴν τυπωμένον τὸ ὄνομα τῶν ἀδελφῶν Ζωσιμάδων, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ παραδοθῶσιν εἰς αὐτοὺς, καὶ οἱ Χαρακτῆρες τοῦ Θεοφράστου Ἑλληνιστὶ καὶ Γαλλιστὶ, οἱ ὁποῖοι πρέπει νὰ παραδοθῶσιν εἰς τὸν κύριον Θωμᾶν Σπανιολάκην.

Αἱ ἔξω τῶν Παρισίων σκορπισμέναι ἐκδόσεις μου εὑρίσκονται εἰς χεῖρας τῶν ἑξῆς·

Εἰς τὸν ἐν Λόνδρα κύριον Ἀλέξανδρον Κοντόσταυλον, εἰς τοὺς ἐν Βιέννῃ Αὐστρίας κυρίους Ἀδελφοὺς Ῥαλλῃ, εἰς τὸν ἐν Μασσαλίᾳ κύριον Θεόδωρον Πρασακάκην, εἰς τὸν ἐν Τεργέστῃ κύριον Παντολέοντα Μαυρογορδάτον, εἰς τὸν ἐν Βυζαντίῳ κύριον Στέφανον Ῥαλλῃν, εἰς τὸν ἐν Ἰασίῳ κύριον Πασχάλιον Βασιλείου.

Ἀπὸ τοὺς ὁποίους μεταφέρονται ἀπὸ τῆς σήμερον εἰς ἐσᾶς τοὺς τρεῖς, διὰ νὰ φροντίζετε τὴν πώλησιν αὐτῶν καὶ συναγωγὴν τῶν χρημάτων, διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἐν Χίῳ Γυμνασίου, καὶ νὰ τὰ παραδώσετε μετὰ τὸν θάνατόν μου, καὶ αὐτὰ καὶ ὅλα μου τὰ ἐδῶ εὑρισκόμενα λοιπὰ κτήματα εἰς τὸ εἰρημένον Γυμνάσιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἀφέθησαν ἀπὸ τῆς πρώτης Ἀπριλίου 1816, καὶ ἀφίνονται πάλιν τὴν σήμεραν 3 Μαΐου 1825, κληρονομία μὲ τὰς ἑξῆς συνθήκας·

1. Τὸ Γυμνάσιον νὰ πληρώσῃ εἰς ἐσᾶς τοὺς τρεῖς καὶ τοὺς λοιποὺς, ὅσοι ἐσυμφωνήσετε ἀπὸ τῆς πρώτης Ἰανουαρίου τοῦ παρόντος 1825 ἔτους νὰ μὲ στέλλετε ἐτήσιαν συνεισφορὰν, ὅσα ἕως τῆς τελευτῆς μου εὑρεθῆτε στείλαντες εἰς ἐμέ.

2. Τὸ αὐτὸ Γυμνάσιον νὰ δίδῃ μετὰ τὴν τελευτήν μου εἰς τὸν ἐν Σμύρνῃ ἀδελφόν μου, Ἀνδρέαν Κοραῆν, φράγκα κατ' ἔτος χίλια (1000), μέχρι τῆς τελευτῆς του· χωρὶς ἄλλην ἀναζήτησιν ἢ ἀνάκρουσιν ὁποιανδήποτε ἐκ μέρους τοῦ ἀδελφοῦ μου.

3. Τὸ αὐτὸ Γυμνάσιον νὰ δίδῃ μετὰ τὴν τελευτὴν τοῦ ἀδελφοῦ μου εἰς τὴν γυναῖκά του καὶ νύμφην μου φράγκα κατ' ἔτος πεντακόσια (500) μέχρι τῆς τελευτῆς αὐτῆς*.

Ἴσον τοῦ παρόντος μετὰ τὸν θάνατόν μου παρακαλῶ νὰ στείλετε εἰς τὸν ἀδελφόν μου, παρὰ τὸν ὁποῖον συγγενῆ γνήσιον ἄλλον κανένα δὲν ἔχω.

Πολλὰ τὰ ἔτη σας!

Ἐν Παρισίοις, 3 Μαΐου, 1825.

Ὑπογ. ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΚΟΡΑΗΣ.

ΑΓΓΛΑΜΕΡΙΚΑΝΟΥ ΓΝΩΜΗ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΛΟΥΤΟΥ ΚΑΙ ΚΡΑΤΟΥΣ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ.

ΑΔΥΝΑΤΟΝ νὰ πλησιάσῃς ἐξ ὁποιουδήποτε μέρους εἰς τὴν νῆσον τῆς Μεγάλης Βρετανίας, χωρὶς ἀπὸ μακρὰν νὰ κατανοήσῃς, ὅτι προσέρχεσαι εἰς χώραν μεγαλέμπορον. Ἐὰν ἐμβῇς εἰς τὸν Ἰρλανδικὸν πορθμὸν, εὑρίσκεις αὐτὸν σκεπασμένον ἀπὸ καράβια παραπλοϊκὰ, ἀτμοκίνητα, ἐμπορικὰ ὑπερήφανα, καὶ ταχύπλοα λαμπρά. Ἐὰν διευθύνεσαι πρὸς τὸν λιμένα τοῦ Πλυμούθου, βλέπεις ὡσαύτως τὸ πέλαγος κατάλευκον ἀπὸ εὐδαιμον καὶ πολυάσχολον ἐμπόριον, τὸν δὲ λιμένα βαστάζοντα ἐπὶ τοῦ κόλπου αὐτοῦ πολλὰ τοῦ βασιλικοῦ ναυτικοῦ γενναῖα πλοῖα. Ἢ προχωρεῖς κατὰ τὸν Ἀγγλικὸν Πορθμόν; τὰ ὕδατα βρύουν πανταχοῦ ἀπὸ ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις, τὰς μεγαλητέρας καὶ πλουσιωτέρας. Ἐμβαίνεις, τέλος, εἰς τὸν Τάμεσιν, καὶ ἀναβιβάζεσαι ὑπὸ τῆς πλημμύρας πρὸς τὸ μέγα ἐμπορεῖον τοῦ κόσμου· ἐκπλήττεσαι τότε βλέπων ὁποῖοι στόλοι καραβίων φθάνουν καὶ ἀναχωροῦν· ἔτι δὲ μᾶλλον, ὅταν διὰ πολλὰ μίλια κάτω τοῦ Λονδίνου εὑρίσκεσαι ἠναγκασμένος νὰ διαπερνᾷς ἀναμέσου εἰς πυκνὰ δάση καταρτίων. Χίλιαι τοιαῦται ἀποδείξεις τοῦ πλούτου καὶ κράτους τῆς Μεγάλης Βρετανίας διεγείρουν τὸν θαυμασμόν σου, καὶ πρὶν ἀκόμη πατήσῃς ἐπάνω εἰς τοὺς αἰγιαλούς της· ἐνῶ δὲ περιέρχεσαι τὴν νῆσον, εἶναι τῶν ἀδυνάτων νὰ μὴν αἰσθανθῇς, ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ πλουσιωτάτη ἐπὶ γῆς χώρα.

Ἂς ὑποθέσωμεν λοιπὸν, ὅτι κατευοδοῦσαι εἰς Λισέρπαλον. Φυσικὰ λαμβάνεις τὴν πρώτην εὐκαιρίαν νὰ ἴδῃς πᾶν ὅ,τι περιέχει ἀξιοθέατον ἡ εὐδαίμων αὕτη πόλις. Κυττάζεις τὰς δημοσίους οἰκοδομὰς,—τὰς μακρὰς σειρὰς ὑψηλῶν ἀποθηκῶν,—τοὺς παμμεγέθεις σωροὺς βαμβακίων καὶ ἄλλων πραγματειῶν, τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐκφορτωθέντων· καὶ, πρὸ πάντων, τοὺς τεχνηταὶς ναυστάθμους, σχεδὸν ἀρκετὰ εὐρυχώρους διὰ πολυπληθὲς ναυτικὸν, γέμοντας δὲ ἀπὸ ἐμπορικὰ καὶ ταχύπλοα, ὡς νὰ ἦτο συγκεντρωμένον ἐκεῖ ὅλον τὸ ἐμπόριον τοῦ βασιλείου. Ὅλα ταῦτα θεωρήσας μὲ βλέμμα ταχὺ, τολμῶ νὰ εἴπω ὅτι θέλεις λάβειν ὑψηλοτέραν ἰδέαν τῆς πλουσιότητος τοῦ τόπου, καὶ τῆς ἐκτάσεως τοῦ ἐμπορίου του, παρὰ τὴν ὁποίαν σ' ἔδωκε ποτὲ ὁποιαδήποτε περιγραφή. Πρὸς δὲ τούτοις, αἱ καθημέραν φθάνουσαι ποσότητες πραγματειῶν διὰ τοῦ ἀπὸ Λισερπάλου εἰς Μαγκεστρίαν σιδηροῦ δρόμου, νὰ ἐπιβιβασθῶσι διὰ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας καὶ ἄλλας ξένας ἀγορὰς, θέλουν εἶσθαι ἀσυγκρίτως πολυαριθμότεραι παρ' ὅσον ποτὲ ἀρχήτερα ἐστοχάσθης.

Στέκεις ἐπομένως εἰς τὴν Μαγκεστρίαν; Ἰδὲ πόσαι χιλιάδες πάλαι βαμβακίου μετακομίζονται καθ' ἑκάστην εἰς τὴν μεγάλην αὐτὴν ἀγορὰν, ἀναλισκόμεναι σχεδὸν εὐθὺς ὅταν φθάσωσιν εἰς τοὺς μύλους· διαπέρασε τινὰ τῶν μεγαλητέρων ἐργοστασίων,—κύτταξε τὰς πολυστέγους ἀποθήκας, σταδιαίους σχεδὸν τὸ μῆκος,—στοχάσου πόσα φορτία στοιβάζονται καὶ ἀποστέλλονται καθ' ἑβδομάδα, καὶ πόσα στηρλινῶν ἑκατομμύρια ἀξίζουν τὰ κτίρια καὶ αἱ παντοειδεῖς μηχαναί· μετάβα ἔπειτα εἰς Λήδς, ἀπὸ Λήδς εἰς Σεφφείλδαν, ἐκεῖθεν εἰς Βιρμιγγαμίαν, καὶ οὕτω καθεξῆς ἀπὸ μίαν εἰς ἄλλην χειροτεχνικὴν πόλιν, ἐπιμελῶς ἐρευνῶν καὶ παρατηρῶν, καὶ θέλει τωόντι εἶσθαι παράδοξον, ἐὰν δὲν εἴπῃς, 'Τὸ ἥμισυ δὲν μὲ ἐλέχθη!'

Ἀλλ' ἐὰν θέλῃς σωστὰ νὰ ἐκτιμήσῃς τὸν ὑπέρογκον πλοῦτον καὶ τοὺς πόρους τῆς Ἀγγλίας, μὴ λείψῃς νὰ περιεργασθῇς πόσον παμπληθῆ τὰ γινόμενα ἐπὶ τῶν πολυαρίθμων διωρύγων καὶ μεγάλων δρόμων τοῦ βασιλείου. Πρέπει δὲ καὶ νὰ θεωρήσῃς τὰ γεννήματα καὶ τὰς βοσκὰς, τὰ ποίμνια καὶ τὰς ἀγέλας, ὁπόσα ὁ κόσμος δὲν δύναται πούποτε νὰ παραστήσῃ ἐπ' ἴσης ἐκτάσεως γῆς. Ἀφοῦ δὲ κάμῃς ὅλα ταῦτα, καὶ ῥίψῃς ἓν βλέμμα εἰς τὰ ὑπερήφανα παλάτια καὶ τὰ ἐκτεταμένα ὑποστατικὰ τῶν εὐγενῶν, καὶ στοχασθῇς τὰς ἀποθήκας, καὶ ὁπλοθήκας, καὶ τὰ νεώρια τοῦ βασιλείου, κατάλαβε, ἂν ἐμπορῇς, πόσον πρέπει νὰ ἦναι τὸ σύνολον τοῦ πλούτου καὶ τὸ σύνολον τῆς δυνάμεως τοιούτου τόπου.

Ἀλλὰ δὲν ὡμίλησα εἰσέτι περὶ τῆς μητροπόλεως, τῆς καρδίας τοῦ βασιλείου, τῆς ὁποίας ὁ παλμὸς πληροῖ πᾶσαν μεγαλην ἀρτηρίαν, καὶ ἀποστέλλει ζωὴν καὶ ὑγείαν εἰς ὅλα τὰ ἄκρα τοῦ πολιτικοῦ σώματος. Πρέπει νὰ ἴδῃς τὸ Λονδῖνον, εἰ δὲ μὴ, ὅλαι σου αἱ ἰδέαι περὶ τοῦ πλούτου καὶ μεγέθους τῆς Βρετανικῆς αὐτοκρατορίας θέλουν εἶσθαι ὑποδεέσταται. Τὸ Λονδῖνον! τὰ παλάτια, τὰς ἐκκλησίας του, τὸ ταχυδρομεῖον, τὸ τελώνιον, τὸ χρηματιστήριον, τὴν Τράπεζαν τῆς Ἀγγλίας, τὸ χόος τῶν πολυτελῶν καὶ μεγαλοπρεπῶν οἰκοδομῶν, δημοσίων τε καὶ μερικῶν· τὰς γεφύρας, τὰς ἀποθήκας, τοὺς ναυστάθμους, τὸ ἐμπόριον, τὰς πραγματείας, τὰς στολὰς, τοὺς εὐγενεῖς, τοὺς τραπεζίτας, τὰς χιλιάδας τῶν μεγαλοφρόνων καὶ βαθυπλούτων ἐμπόρων! ἀλλ' ἀρκεῖ. Ὑπῆρξαν εἰς τὸν κόσμον πόλεις πολυανθρωπότεραι τοῦ Λονδίνου· ἀλλ' αὐτὴ εἶναι ἀσυγκρίτως πλουσιωτέρα ὁποιασδήποτε ἄλλης, εἴτε ἀρχαίας, εἴτε νεωτέρας. Μόλις ἤθελεν εἶσθαι ὑπερβολὴ νὰ εἴπῃ τις, ὅτι ἔχει τὰ μέσα ν' ἀγοράσῃ δέκα τῶν μεγαλητέρων μητροπόλεων τῆς Εὐρώπης, εἰς δικαίαν τιμήν. Ποῖος ἔχει ν' ἀρνηθῇ, ὅτι τὸ Λονδῖνον εἶναι τὴν στιγμὴν ταύτην τὸ μέγα χρηματιστικὸν κατάστημα τοῦ κόσμου, καὶ δύναται καιρίως νὰ βλάψῃ πᾶν νομισματικὸν σύστημα παντὸς ὑπ' οὐρανὸν ἔθνους, σχεδὸν κατ' ἀρέσκειαν;

Τί ἄλλο παρὰ Βρετανικὸς χρυσὸς ἐνίσχυσε τὴν Ἱσπανίαν καὶ Γερμανίαν, καὶ ἄλλας Εὐρωπαϊκὰς δυνάμεις, ν' ἀνθέξωσιν εἰς τὴν ὁρμὴν τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως, νὰ διατηρῶσι τὰ πολυπληθῆ ἐκεῖνα στρατεύματα, καὶ νὰ βαστάσωσι τὸν ἀγῶνα μὲ τὸν μέγιστον δορικτήτορα τῶν νεωτέρων χρόνων διὰ σχεδὸν εἴκοσι ἔτη, ἑωσοῦ ὁ τῆς τελευταίας μάχης ἀνεμοστρόβιλος ἀφήρπασεν αὐτὸν, καὶ σκόπελος τοῦ εὐρυχώρου ὠκεανοῦ τὸν ὑπεδέχθη πρὸς φύλαξιν ἀσφαλῆ; Ποῖον ἄλλο ἔθνος ἠμπόρεσε ποτὲ νὰ ναυπηγήσῃ καὶ νὰ διατηρῇ εἰς ὑπηρεσίαν χίλια πλοῖα πολεμικὰ, ὡς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα θριαμβευτικῶς πανταχοῦ ἐθαλασσοκράτουν, καὶ, τρόπον τινὰ, ἐπολιόρκουν ὅλην τὴν Εὐρωπαϊκὴν ἤπειρον διὰ δέκα ἔτη;

Φαίνεται ἀπὸ αὐθεντικὰς πηγὰς, ὅτι κατὰ τὸν πόλεμον τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως, ὅστις ἐξέσπασε τὸ 1793, καὶ διήρκεσε μέχρι τοῦ 1802, ἡ Μεγάλη Βρετανία ἐδαπάνησε 464 ἑκατομμύρια λιτρῶν στηρλινῶν. Ὁ κατὰ τοῦ Βοναπόρτου πόλεμος ἤρχισε τὸ 1803, ἐτελείωσε δὲ τὸ 1815. Κατὰ τὸ διάστημα τῶν δώδεκα ἐκείνων ἀσωτείας καὶ σφαγῆς χρόνων, ἐξώδευσε τὴν ἄπειρον ποσότητα 1159 ἑκατομμυρίων!! —ἐκ τῶν ὁποίων 771 ἑκατομμύρια ἐπορίσθησαν ἐκ φόρων. Ναὶ, ἑπτακόσια ἑβδομήκοντα ἓν ἑκατομμύρια λιτρῶν στηρλινῶν, ἤγουν περίπου 3759 ἑκατομμύρια διστήλων, ἐπληρώθησαν εἰς τὸ ταμεῖον ὑπὸ τοῦ λαοῦ εἰς δώδεκα ἔτη! —τουτέστι περίπου 312,000,000 διστήλων κατ' ἔτος, ἢ ὑπὲρ τὰς 800,000 διστήλων καθ' ἡμέραν!! Ὅθεν ἡ δαπάνη τῆς Μεγαλης Βρετανίας ἐπὶ τῶν πολέμων τούτων εἰς διάστημα 20 ἐτῶν ἀνέβη εἰς 1623 ἑκατομμύρια λιτρῶν στηρλινῶν, ἢ 8000 ἑκατομμύρια διστήλων. Ἐστάθη ποτὲ κἀνὲν ἄλλο ἔθνος ἀπὸ κτίσεως κόσμου, τὸ ὁποῖον ἠδύνατο νὰ συνεισφέρῃ ἓν τριτημόριον τῆς ποσότητος ταύτης χωρὶς παντελῆ χρεωκοπίαν καὶ ὄλεθρον; Πρέπει δὲ νὰ σημειωθῇ, καὶ ὅτι ἐννέα δεκατημόρια τῆς ἀκατανοήτου ταύτης ποσότητος ἐχάθησαν οὕτω πρὸς τὸ ἔθνος, ὡς καὶ νὰ εἶχαν ῥιφθῆν εἰς τὸν Ἀτλαντικόν· καὶ ὅμως εἶναι ἀναρίθμητοι οἱ μένοντες θησαυροί του. Ἀληθεύει μὲν ὅτι τὸ ἐθνικὸν χρέος τῆς Ἀγγλίας εἶναι ὑπέρογκον, ἀπὸ **ὀκτακόσια ἕως ἐννεακόσια ἑκατομμύρια στηρλινῶν**, ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ ὁποίου πολλοὶ πολλάκις ἐπρόλεξαν, ὅτι κἀνένα καιρὸν πρέπει ἐξ ἀνάγκης νὰ καταβυθισθῇ εἰς ἀπώλειαν. Ἀλλ' εἰς ποῖον χρεωστεῖ τὸ χρέος τοῦτο; εἰς τὴν Γαλλίαν; εἰς τὴν Ῥωσσίαν; εἰς τὰς Ἡνω-

---

* Σημειωτέον ὅτι ἡ νύμφη τοῦ Κοραῆ ζῇ, ἀλλὰ δὲν λαμβάνει οὔτε 500 λεπτά! Τὸ ἴσον κἂν τῆς διαθήκης δὲν ἐστάθη ποτὲ πρὸς τὴν σεβασμίαν ταύτην συγγενῆ τοῦ μακαρίτου! Τίς πταίει;

μένας Πολιτείας;—Ὄχι· ἀλλ' εἰς τὸν ἑαυτόν της· τουτέστιν, εἰς τὸν ἴδιον αὐτῆς λαόν. Οὐδὲν δίστηλον χρεωστεῖται εἰς ξένον ἔθνος.

Τοσαῦτα πλούτη ἐπεσώρευσεν ἔθνος ποτὲ πτωχὸν διὰ τῆς γεωργίας, τῶν χειροτεχνημάτων, καὶ τοῦ ἐμπορίου του.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚ ΤΟΥ ΜΑΝΘΑΝΕΙΝ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΣΕΩΣ.

Το μανθάνειν εἶναι μὲν εἰς πᾶσαν περίοδον τῆς ζωῆς ἓν ἀπὸ τὰ πλέον εὐάρεστα ἐνασχολήματα τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος· ἀλλ' ἐξαιρέτως κατὰ τὴν νεαρὰν ἡλικίαν. Τότε τὰ πάντα ἔχουν τὸ θέλγητρον τῆς πρωτοφανείας· ἡ περιέργεια καὶ ἡ φαντασία στέκουν ἔξυπνοι· καὶ ἡ καρδία εὐφραίνεται μὲ τὰς ἐλπίδας δόξης καὶ ὠφελείας εἰς τὸ μέλλον. Ἀκόμη καὶ οἱ τῆς παιδείας κατώτεροι κλάδοι, οἱ πρὸς καλλωπισμὸν συντείνοντες, ἡδύνουν πάντοτε τοὺς νέους. Αὐτοὶ πρέπουν εἰς πάντα καλῶς ἀνατεθραμμένον· κοσμοῦν, ἂν καὶ δὲν σεμνύνωσι, τὴν ἀνθρωπότητα· καὶ, τὸ κυριώτερον, κομψῶς ἐνασχολοῦντες τῆς ἀδείας καὶ ἀνέσεως τὴν ὥραν, ἱκανοποιοῦν ἡμᾶς νὰ συνεισφέρωμεν εἰς τὴν ἀθωότητα καὶ καθαρότητα τοῦ οἰκιακοῦ βίου.

Ἀλλ' εἰς τὰς μελέτας τῶν ὑψηλοτέρων μαθημάτων,—εἰς τὰς ὥρας ὁπόταν οἱ νέοι βαθμηδὸν ἀρχίζωσι τὴν σπουδὴν τῶν νόμων τῆς φύσεως, καὶ τῶν δυναμεων τοῦ ἀνθρωπίνου νοὸς, ἢ τῶν μεγαλοπρεπῶν ἀποκαλύψεων τοῦ Εὐαγγελίου, ὑπάρχει ἀνωτέρα τις ἡδονή. Τὸ νέφος, τὸ ὁποῖον κατὰ τοὺς νηπιακοὺς αὐτῶν χρόνους ἐκαλυπτε τὴν φύσιν, ἀρχίζει βαθμηδὸν νὰ διαλύεται· ὁ κόσμος μὲ ὅλα τὰ θαυμάσιά του ἀνοίγεται εἰς τοὺς ὀφθαλμούς των· αἱ τῆς προσοχῆς καὶ παρατηρήσεως δυνάμεις αὐτῶν ἐκτείνονται ἀναλόγως τοῦ προκειμένου θεάματος· καὶ βλέποντες, κατὰ πρῶτον, τοῦ σύμπαντος τὴν ἀπειρίαν, καὶ σημειοῦντες τὴν μεγαλοπρεπῆ ἁπλότητα τῶν νόμων, διὰ τῶν ὁποίων λαμβάνουν τέλος αἱ ἐνέργειαί του, αἰσθάνονται ὡς νὰ ἠγέρθησαν εἰς ἀνώτερον ὑπάρξεως εἶδος, καὶ νὰ ἔγιναν, τρόπον τινὰ, οἰκειότεροι τοῦ Αὐτουργοῦ τῆς Φύσεως.

Ὅθεν ἡ περίοδος αὕτη, μᾶλλον παρ' ὅλας τὰς λοιπὰς, προσδιορίζει τὰς ἐλπίδας ἢ τοὺς φόβους ἡμῶν περὶ τῆς μελλούσης τύχης τῶν νέων. Διόλου νὰ μὴν εὐφραίνεταί τις εἰς τοιαύτας ἐνασχολήσεις· ἀπροσέκτως ν' ἀκροάζεται τὴν φωνὴν, ἥτις μεταδίδει τοιαύτην μεγαλοπρεπῆ διδασκαλίαν· νὰ βλέπῃ σηκονόμενον τὸν πέπλον, ὅστις ἔκρυπτε τὰς βουλὰς τῆς Θεότητος, καὶ νὰ μὴ δείχνῃ αἴσθησιν κάμμίαν διὰ τοιαύτην ἀνακάλυψιν, εἶναι συμπτώματα πνεύματος ἀσθενοῦς καὶ ναρκωμένου,—πνεύματος ἀναξίου τῶν πλεονεκτημάτων ὅσα χαίρεται, καὶ καλοῦ μόνον διὰ τὴν ταπεινότητα σαρκικῶν καὶ ἀγενῶν εὐχαριστήσεων. Περὶ ἐκείνων, ἐξ ἐναντίας, ὅσους ἡ φιλομάθεια διακρίνει,—ὅσοι μετὰ ζῆλου διατρέχουν τὸ εἰς αὐτοὺς ἀνεῳγμένον στάδιον, προμηνύομεν τὰ ἐντιμότατα. Ὁ χαρακτὴρ οὗτος εἶναι ἴδιος τῆς νεολαίας· ὅθεν καὶ μᾶς ἐμπνέει ἐλπίδας χρηστὰς περὶ τῆς ἀνδρικῆς αὐτῶν ἡλικίας. Προβλέπομεν τοὐλάχιστον δι' αὐτοὺς βίον ἐναρέτου καὶ καθαρᾶς ἀπολαύσεως, καὶ τρέφομεν ἀσμένως τὴν ἐλπίδα ὅτι θέλουν ποτὲ ἀναδειχθῆν ὄχι ὀλίγον ὠφέλιμοι καὶ περίβλεπτοι.

Δεύτερον, αἱ γνώσεις φέρουν ὄχι μόνον εἰς εὐδαιμονίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τιμήν. Περὶ τῆς σοφίας λέγει ὁ Σολομὼν, 'Μακρότης ἡμερῶν εἶναι εἰς τὴν δεξιὰν αὐτῆς, εἰς δὲ τὴν ἀριστερὰν αὐτῆς πλοῦτος καὶ δόξα!' Ἔντιμον εἶναι νὰ ὑπερέχῃ τις ἀκόμη καὶ εἰς τὰς πλέον οὐτιδανὰς γνώσεις, καὶ εἰς ἐκείνας, αἵτινες δὲν χρησιμεύουν πλὴν εἰς προσωρινὴν διασκέδασιν. Ἐντιμότερον νὰ ὑπερέχῃ εἰς τοὺς διαφόρους τῆς ἐπιστήμης κλάδους, τοὺς συνδεδεμένους μὲ τὰ ἐλευθέρια τοῦ βίου ἐπαγγέλματα, καὶ τοὺς τόσον συντείνοντας εἰς τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ εὐζωΐαν τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ σοφία καθιστάνει καὶ τὸν ἀφανέστατον εὐϋπόληπτον καὶ περιφανῆ· ἀνοίγει εἰς τὴν δικαίαν τῶν νέων φιλοτιμίαν τινὰς τῶν ἐπισημοτέρων θέσεων· καὶ ὑψωθέντας ἐκεῖ τοὺς εὐφραίνει ἔτι μᾶλλον ἡ σκέψις, ὅτι, σὺν Θεῷ, εἰς μόνην τὴν ἐπιμέλειαν αὐτῶν εἶναι ὑπόχρεοι. Ἀλλὰ νὰ ὑπερέχῃ τις εἰς τὰς ὑψηλοτέρας γνώσεις,—νὰ διαπρέπῃ εἰς τὰ μαθήματα, ὅσα ἔστησαν τὴν προσοχὴν, καὶ ἐξήντλησαν τὰς δυνάμεις τῶν σοφῶν εἰς παντα πρότερον αἰῶνα,—εἶναι, ἴσως, ἀπ' ὅλας τὰς ἀξιότητας τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος ἡ πλέον ἔντιμος καὶ εὐχάριστος.

Ὅταν κυττάζωμεν εἰς τὰ ὄπισθεν ἐπὶ τοὺς μεγάλους ἄνδρας, οἵτινες προηγήθησαν ἡμῶν εἰς πᾶν μέρος εὐκλείας, αἰσθανόμεθα τὸν ὀφθαλμόν μας ν' ἀποφεύγῃ τὸ στάδιον τοῦ πολέμου καὶ τῆς φιλοδοξίας, καὶ ἀκουσίως πως νὰ προσηλόνεται εἰς τοὺς ὅσοι ἐφανέρωσαν τὰς μεγάλας ἀληθείας τῆς θρησκείας, ἠρεύνησαν τοὺς νόμους τῆς κοινωνικῆς εὐζωΐας, ἢ ἐξέτειναν τὴν σφαῖραν τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων. Αὗται εἶναι τιμαὶ, τὰς ὁποίας γνωρίζομεν ὅτι ἐκέρδησαν χωρὶς ἔγκλημα, ἐχάρησαν δὲ χωρὶς ἔλεγχον συνειδότος. Εἶναι τιμαὶ ἀθάνατοι,—κλίος περιχύνουσαι εἰς τὴν ταπεινοτάτην κεφαλὴν,—τιμαὶ, αἵτινες καθ' ὅλους τοὺς ἐπερχομένους αἰῶνας θέλουν εἶσθαι τὰ εὐγενέστερα κέντρα εἰς τοὺς νέους ἅπαντας, ὅσοι ἐμβαίνουν εἰς τὸ στάδιον τῆς ἐναρέτου φήμης.

Αι τῆς φύσεως καὶ τῆς ἀποκαλύψεως βίβλοι ἐπίσης ὑψόνουν τὰς ἰδέας ἡμῶν, καὶ διεγείρουν τὴν εὐσέβειάν μας· ἀμοιβαίως διασαφηνίζουν ἀλλήλας· ἐπίσης εἶναι ἄξιαι τῆς προσοχῆς μας, καθότι ἀμφότεραι ἐγράφησαν ἀπὸ τὸν δάκτυλον ἑνὸς, αἰωνίου, ἀκατανοήτου Θεοῦ.

Ο Βακων ἐνόμιζεν ὅτι ἐγεννήθη πρὸς χρῆσιν τῶν ἀνθρώπων· εἰς μίαν δὲ τῶν ἐπιστολῶν αὐτοῦ πρὸς τὸν πατέρα Φυλγέντιον καλεῖ ἑαυτὸν 'ὑπηρέτην τῶν μεταγενεστέρων.'

Η ΑΙΧΜΑΛΩΣΙΑ ΤΟΥ ΡΟΒΕΡΤΟΥ ΝΟΞ.

Συνέχεια ἀπὸ Σελ. 134, Τόμ. Β'.

Αφου παρῆλθαν τέσσαρα ἔτη αἰχμαλωσίας, ἀνεφάνησαν ἐλπίδες δυναταὶ περὶ τῆς ἐλευθερώσεως τοῦ Ῥοβέρτου. Ἄγγλος κυβερνήτης εὗρηκε τρόπον νὰ πέμψῃ γράμμα πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Κάνδης, ὑπὲρ τῶν αἰχμαλώτων· συγχρόνως δὲ καὶ πρέσβυς Ὁλλανδὸς ἀπὸ τὴν Κόλομβον ἐμεσίτευσεν ὑπὲρ αὐτῶν. Ὁ Νὸξ καὶ οἱ συναιχμαλωτοι ἔλαβαν διαταγὰς νὰ ἀναβῶσιν εἰς τὴν μητρόπολιν, (ἐπρώτευε δὲ τότε ἡ Νιλλεμβία), ὅπου καὶ πρώτην φορὰν ἐνταμώθησαν μὲ τὸ πλήρωμα τοῦ προειρημένου ναυαγήσαντος πλοίου. Ὅλοι ὁμοῦ ἦσαν εἰκοσιεπτὰ Ἄγγλοι. Μετ' ὀλίγας δ' ἡμέρας ἐπροσκαλέσθησαν εἰς τὴν αὐλὴν, καὶ εἰδοποιήθησαν ἀπό τινας εὐγενεῖς, ὅτι ἡ αὐτοῦ μεγαλειότης ἤθελε νὰ τοὺς χαρίσῃ τὴν ἐλευθερίαν των, καὶ νὰ τοὺς ἀφήσῃ νὰ ἀναχωρήσωσιν εἰς τὰ ἴδια. Φαίνεται ὅμως ὅτι ποτὲ δὲν ἦσαν εἰλικρινεῖς αἱ βεβαιώσεις αὗται. 'Διότι ἀκολούθως,' λέγει ὁ Ῥοβέρτος, 'μᾶς εἶπαν, ἐκ διαταγῆς τοῦ βασιλέως, ὅτι ὅσοι ἐπροτίμων νὰ σταθῶσι καὶ νὰ ὑπηρετῶσι τὴν αὐτοῦ μεγαλειότητα, ἤθελαν ἀπολαύσειν μεγίστας ἀνταμοιβὰς, ὡς πόλεις, ἀργύρια, δούλους, καὶ ἀξιώματα.'

Μετ' ὀλίγον ἔπειτα ἐξετάσθησαν οἱ Ἄγγλοι καθεῖς ἰδιαιτέρως, ἐὰν εὐχαριστοῦντο νὰ μείνωσι, καὶ ποίας τέχνας ἐγνώριζαν. Πρὸ πάντων ἐχρειάζετο ὁ βασιλεὺς σαλπιγκτὰς καὶ χειροτέχνας. Κάνεῖς ὅμως δὲν ἐδέχθη τὰς προσφερθείσας τιμὰς, προκρίνοντες ὅλοι νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν πατρίδα· 'μὲ τοῦτο δὲ,' λέγει ὁ Ῥοβέρτος, 'μόνον ἐκερδήσαμεν τοῦ βασιλέως τὴν δυσαρέσκειαν.'

Τί τέλος ἤθελε λάβειν ἡ ὑπόθεσις αὕτη, μένει ἄδηλον· καθότι, ἐνῷ οἱ Ἄγγλοι ἐπερίμεναν εἰς τὴν πρωτεύουσαν, ἐξέσπασεν ἐπανάστασις αἰφνίδιος κατὰ τοῦ τυράννου ἐκ μέρους τινῶν Ταπροβαναίων, οἵτινες ὑπερισχύσαντες ἠναγκασαν αὐτὸν νὰ καταφύγῃ εἰς τὰ ὄρη. Κατὰ πρῶτον ἐστοχάσθησαν οἱ ἀντάρται νὰ φονεύσωσι τοὺς Ἄγγλους, ἀπὸ φόβον μὴ, συμμαχήσαντες μὲ τὸν βασιλέα, τοὺς γένωσι φοβεροί· ἀλλ' ἐπεκράτησε, τέλος, γνώμη φιλανθρωποτέρα, καὶ ἀφοῦ ὁ τύραννος ἔφυγεν, ἔλαβαν ἄδειαν οἱ ναῦται νὰ λαφυραγωγήσωσι τοὺς οἴκους τῶν μετ' αὐτοῦ ἀναχωρησάντων·—ἄδειαν, ἐκ τῆς ὁποίας ὠφελήθησαν χωρὶς ἔλεγχον συνειδότος· 'ἤυραν δὲ πολλὰ καὶ ἀξιόλογα λάφυρα.'

Οἱ ἀντάρται ἐξεστράτευσαν ἔπειτα εἰς τὴν Κάνδην, ὅπου ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως, παῖς δεκαπενταετὴς, τὸν ὁποῖον ἐμελέτων νὰ ἀναγορεύσωσιν εἰς τόπον τοῦ πατρός του, διέτριβε τὸν καιρὸν ἐκεῖνον. Οἱ Ἄγγλοι ναῦται ὑπῆγαν μετ' αὐτῶν ὡς φίλοι καὶ σύμμαχοι. Τὰ Χριστούγεννα, 'ἀπ' ὅλας τὰς ἡμέρας τοῦ ἐνιαυτοῦ!' ἐκφωνεῖ ὁ Ῥοβέρτος, ἐκαλέσθησαν εἰς τὸ παλάτιον, ἔλαβαν δὲ ἀργύριον καὶ φορέματα ἀπὸ τοὺς ἀρχηγοὺς τῆς ἐπαναστάσεως, διὰ νὰ ὁπλοφορήσωσι κατὰ τοῦ γέροντος βασιλέως, τὸν ὁποῖον ὅμως καὶ χωρὶς τόσα δῶρα ἦσαν ἀρκετὰ πρόθυμοι νὰ πολεμῶσιν. Ἀλλ' ἰδού! τὴν κρίσιμον ταύτην στιγμὴν ὁ νέος πρίγκιψ καὶ ἡ θεία του ἐξέφυγαν ἀπὸ τοὺς ἀντάρτας! 'τοῦτο δὲ τόσον κατέπληξε κ' ἐφόβισεν αὐτοὺς,' λέγει ὁ Νὸξ, ὥστε τὸ ἀργύριον καὶ τὰ φορέματα, ὅσα διεμοίραζαν εἰς ἡμᾶς καὶ εἰς ἄλλους ξένους, τὰ ἐσκόρπισαν ἐδῶ κ' ἐκεῖ μέσα εἰς τὴν αὐλὴν, κ' ἔφυγαν ὅλοι.' Τώρα δὲ τίποτε ἄλλο δὲν ἔβλεπέ τις παρὰ νὰ σφάζωσιν ὁ εἷς τὸν ἄλλον διὰ νὰ φανῶσι πιστοὶ τάχα ὑπήκοοι, καὶ νὰ ἐπανορθώσωσι τὸ πρότερον αὐτῶν πταῖσμα. Οἱ Ἄγγλοι ἔπεσαν μετὰ τῶν λοιπῶν εἰς τὸ περιεστρωμένον ἀργύριον, τοῦ ὁποίου εἶχαν μεγίστην ἀνάγκην· ἀφοῦ δ' ἐσύναξαν ὅσον ἠμπόρεσαν, ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὸν θόρυβον εἰς τὰ ἴδιά των καταλύματα, μὲ τὸν φρόνιμον σκοπὸν 'μήτε νὰ ἀνακατωθῶσι, μήτε νὰ κλίνωσιν εἰς τὸ ἓν ἢ τὸ ἄλλο μέρος, ἀλλὰ, καθίσαντες μὲ ἡσυχίαν, νὰ συμφάγωσιν ὅλοι τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς τοὺς εἶχεν ἑτοιμάσειν Χριστουγεννητικὸν γεῦμα.'

Ὁ τύραννος, ἀποκατασταθεὶς, ἔλαβε τυράννου ἐκδίκησιν κατὰ τῶν ὑπηκόων αὐτοῦ·—ἡ ῥομφαία κατέτρωγε πανταχόθεν· πλὴν, ἂν καὶ δεινῶς ἐτρόμαξαν, δὲν ἤγγιξεν ὅμως οὔτε τρίχα τῶν Ἄγγλων, θελήσας νὰ πιστεύσῃ ὅτι δυναστικῶς ἠνώθησαν μὲ τοὺς ἀντάρτας, καὶ ὅτι ἥρπασαν μόνον ἀπὸ ἔνδειαν, ἐπειδὴ δὲν ἦτον ἐκεῖ νὰ τοὺς δίδῃ ὀρύζιον. Μ' ὅλα ταῦτα, τοὺς ἀφῆκε δύο μῆνας χωρὶς τροφὴν, καὶ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦτο ἐψωμοζήτουν εἰς τὰς ὁδούς. Ἔπειτα ἐξαπεστάλησαν ὀπίσω εἰς διάφορα μέρη τῆς νήσου, ὡς ἀρχήτερα· λόγος πλέον δὲν ἠκούσθη περὶ ἐλευθερώσεως· ἀλλ' οἱ Ταπροβαναῖοι, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἔμελλαν νὰ παροικῶσιν, ἐπροστάχθησαν νὰ τοὺς χορηγῶσι ζωοτροφίας δωρεὰν, καὶ νὰ τοὺς μεταχειρίζωνται φιλοφρόνως.

Τὸ μέρος, ὅπου ἐβάλθη ὁ Ῥοβέρτος, ἦτο πολὺ σιμώτερα τῆς θαλάσσης παρὰ τὴν προτέραν αὐτοῦ διατριβήν· τοῦτο δ' ἐνίσχυσε τὴν ὁποίαν ἔτρεφε πάντα ἐλπίδα, νὰ ἐκφύγῃ ποτὲ ἀπὸ τὴν νῆσον. Διὰ νὰ περνᾷ ὅμως εὐχαρίστως ἐν τῷ μεταξὺ, ἔκτισεν ἄλλον οἶκον 'ἐπάνω εἰς τὸ χεῖλος ποταμοῦ, καὶ περιέσκαψε λάκκον, καὶ ἐφύτευσε φράκτην· ἀφοῦ δὲ καθησύχασεν, ἤρχισε νὰ πλέκῃ, καὶ νὰ περιφέρεται ἐμπορευόμενος.' Ἐπειδὴ κάνεῖς τῶν Ἄγγλων αἰχμαλώτων δὲν εἶχε φύγειν, τοὺς ηὐξάνετο βαθμηδὸν ἡ ἐλευθερία. Τὸ κεφάλαιον, μὲ τὸ ὁποῖον ἤρχισεν ὁ Ῥοβέρτος τὴν δευτέραν φορὰν νὰ χειροτεχνῇ σκούφους, ἦτο μόνον δέκα ἢ δώδεκα δραχμαί· ἀλλ' ἀπὸ τὴν μικρὰν ταύτην ἀρχὴν, μὲ φιλοπονίαν καὶ οἰκονομίαν, ἔγινεν εὐκατάστατος εἰς τὸ τέλος δύο χρόνων,—τοὐλάχιστον δι' ἐκεῖνον τὸν τόπον. Βλέποντες δὲ οἱ ἐντόπιοι τὴν εὐτυχίαν καὶ εὐταξίαν του, τὸν ἐπαρακίνουν νὰ λάβῃ σύζυγον ἀπὸ μεταξύ των· 'Θέλει σὲ μεταπιάνειν,' τὸν ἔλεγαν, 'καὶ θέλει ἐλαφρύνειν τοὺς κόπους σου,' γνωρίζοντες ὅτι ἐμαγεί-

ρευεν ὁ ἴδιος τὸ φαγητόν του, ἐπειδὴ, εἰς τὴν μητρόπολιν εὑρισκόμενος, ἀπεδίωξε τὸν μαῦρον δοῦλόν του· 'καὶ δὲν ἁρμόζει ἕνας νέος καθὼς ἐσὺ νὰ κάθηται ὁλομόναχος.' Ἀλλ' ὁ Ῥοβέρτος ἀντεστέκετο εἰς ὅλους τοὺς πειρασμοὺς τούτους, αἰσθανόμενος ὅτι μία τοιαύτη συγγένεια ἠμπόρει ν' ἀποσπάσῃ τοὺς διαλογισμοὺς αὐτοῦ ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν, καὶ νὰ τοὺς προσηλώσῃ εἰς τὴν Ταπροβάνην.

Εἰς τὸ τέλος δύο χρόνων, ἐνδοτέρω εἰσχωρήσαντες οἱ Ὁλλανδοὶ, ᾠκοδόμησαν φρούριον ὄχι μακρὰν ἀπὸ τὴν κατοικίαν τοῦ Ῥοβέρτου. Ὁ βασιλεὺς, μαθὼν τοῦτο, διέταξε νὰ μετατοπισθῇ πάραυτα· τόσον δ' αἰφνιδία καὶ αὐθαίρετος ἦταν ἡ μετοίκισις αὕτη, ὥστε ὑπεχρεώθη ν' ἀφήσῃ ὅλα τὰ πλούτη του, καὶ μόλις τὰ φορέματά του ἠμπόρεσε νὰ διασώσῃ.

Μετεφέρθη δὲ εἰς φοβερὰν τινα κωμόπολιν, Λαγγενδέννην τὄνομα, τόπον ἐξορίας διὰ τοὺς ὑποπίπτοντας εἰς τοῦ βασιλέως τὴν δυσαρέσκειαν, κείμενον ἐπὶ τῆς κορυφῆς ὑψηλοῦ βουνοῦ. Ἐδῶ ἐστέλλοντο πολλάκις πταῖσται πολιτικοὶ διὰ κρύφιον δολοφονίαν. Ἡ μεταβολὴ αὕτη ἐκ τῆς ὑποκάτω γλυκείας καὶ τερπνῆς χώρας ἦτον ἀληθῶς δεινή· εὔφραινεν ὅμως τὴν μοναξίαν του ἡ συναναστροφὴ τοῦ ἀγαπητοῦ φίλου, καὶ συναιχμαλώτου, καὶ συναγάμου του, κυρίου Ἰωάννου, ἐπιστάτου τῶν πραγματειῶν εἰς τὸ πλοῖον τοῦ πατρός του, μετὰ τοῦ ὁποίου συνέζη φιλικώτατα εἰς τὸν αὐτὸν οἶκον.

Οἱ δύο οὗτοι ἦσαν πλέον σχεδὸν οἱ μόνοι ἄγαμοι μεταξὺ τῶν Ἀγγλων αἰχμαλώτων· καθότι οἱ περισσότεροι, τὴν ἐλευθερίαν των ἀπελπισθέντες, 'εἶχαν κτίσειν οἴκους, καὶ λάβειν γυναῖκας, ἐκ τῶν ὁποίων ἐγέννησαν πολλὰ τέκνα.' Τῶν ἀνδρῶν τούτων ἡ διαγωγὴ, στερημένων καὶ ἀπὸ τὴν παιδείαν καὶ ἀπὸ τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα τοῦ Ῥοβέρτου, ἀπεῖχε πολὺ τοῦ νὰ ἦναι ἀξιομίμητος· ἐδόθησαν εἰς τὴν πνευματοποσίαν· ἔκλεπταν ἀγελάδας διὰ τὸ κρέας των· κατεκυρίευαν, καὶ πολλάκις ἔδερναν τοὺς πτωχοὺς χωρικοὺς, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐκατοίκουν, πράους, ἀπειράκτους ἀνθρώπους. Οἱ ἀπειρόκαλοι οὗτοι θαλασσιναὶ, ἂν ἐξαιρέσωμεν τὴν δυναστικὴν αὐτῶν κρατησιν, βέβαια δὲν ἐπέρνων ζωὴν τυραννημένην· δι' ὀρύζιον καὶ ἄλλας τινὰς τροφὰς δὲν ἐπλήρωναν τίποτε· ἠμπόρουν νὰ καλλιεργῶσι τὴν γῆν, καὶ νὰ πλέκωσι σκούφους, χωρὶς ἐμπόδιον ἢ φόρον ὁποιονδήποτε· καὶ τώρα, ἐὰν μόνον δὲν ἐπλησίαζαν εἰς τὴν παραλίαν, εἶχαν τὸ ἐλεύθερον νὰ περιφέρωνται καθ' ὅλην τὴν νῆσον, ὡς μεταπράται.

Μετὰ καιρὸν, ἔκαμε τρόπον ὁ Ῥοβέρτος νὰ καταβῇ ἐκ τῆς ὀρεινῆς Λαγγενδέννης εἰς τὴν προτέραν τερπνὴν αὐτοῦ κατοικίαν, πλησίον τοῦ ποταμοῦ· ἐκεῖ δὲ συναξας τινὰ τῶν παλαιῶν αὐτοῦ δανείων, ἤρχισε πάλιν τρίτην φορὰν τὸν κόσμον, καὶ τρίτην φορὰν εὐτύχησε. Πλουτήσας, ἐπεθύμησε ν' ἀγοράσῃ ὡραῖόν τι χωράφιον· συμβουλευθεὶς δὲ ἀξιωματικόν τινα Ταπροβαναῖον περὶ τῆς νομιμότητος τοιαύτης ἀγορᾶς, καὶ μὴ εὑρὼν ἐμπόδιόν τι, ἠγόρασε τὸν εἰρημένον ἀγρὸν, ὅστις ὄχι μόνον ἀφθονοῦσεν ἀπὸ ὕδατα, ἀλλὰ καὶ περιεῖχεν ὀκτὼ κόκους καρυοφόρους, καὶ ἄλλων εἰδῶν καρπιμα δένδρα. Ἡ τιμή του ἦτο πέντε δίστηλα, 'μεγάλη ποσότης ἀργυρίου,' λέγει ὁ Ῥοβέρτος, 'διὰ τὰ μέρη ἐκεῖνα.'

Ὁ τόπος ὠναμάζετο Ἑλλεδάτη, ἔκειτο δὲ ὡς δέκα μίλια πρὸς νότον τῆς πόλεως Κάνδης. Ἀμέσως ἤρχισε κτίριον ὁ Ῥοβέρτος, βοηθούμενος ἀπὸ τρεῖς Ἄγγλους, οἵτινες ἐκατοίκουν εἰς τὴν γειτονίαν, καὶ οἵτινες ἢ οὐδέποτε εἶχαν νυμφευθῆν, ἢ, τὸ πιθανώτερον, εἶχαν παραιτήσειν τὰς ἐντοπίους γυναῖκάς των, ἄγαμοι τὸν καιρὸν ἐκεῖνον εὑρισκόμεναι. Κτίσας τὸν νέον οἶκον, καὶ καλλιεργήσας τὰ χωράφια, ἐπρότεινεν εἰς τοὺς τρεῖς Ἄγγλους νὰ συγκατοικήσωσι μὲ αὐτὸν, καὶ νὰ συμμετέχωσιν ἀπὸ τὰ προϊόντα τοῦ ὑποστατικοῦ του, πλὴν μὲ συμφωνίαν ποτὲ νὰ μὴ νυμφευθῶσι. Τὴν συνθήκην ταύτην, 'ἤτις,' λέγει ὁ Ῥοβέρτος, 'μ' ἐφάνη ἀναγκαία διὰ ν' ἀποκλεισθῶσιν αἱ τῶν γυναικῶν φιλονεικίαι καὶ διχόνοιαι,' ἔστερξαν οἱ συμπατριῶταί του· καὶ διὰ δύο χρόνους συνεκατοίκουν φιλικῶς, χωρὶς ποτὲ νὰ ἔλθωσιν εἰς λόγια. Πρὸς τὰ τέλη ὅμως τοῦ δευτέρου ἔτους, δύο ἐξ αὐτῶν, βαρυνθέντες τὴν μοναχικὴν κατάστασιν, ἔλαβαν γυναῖκας, ὅθεν καὶ ἀπεκλείσθησαν τῆς κοινότητος. Ὁ Ῥοβέρτος ἔμεινε τώρα εἰς Ἑλλεδάτην μὲ μόνον ἕνα σύντροφον, Στέφανον τὄνομα, ὅστις οὐδέποτε τὸν ἀφῆκεν. 'Ἐζούσαμεν,' λέγει, 'μόνοι καὶ εὐχαριστημένοι, ἔχοντες ἕνα καλὸν οἶκον ἰδικόν μου. Τώρα δ' ἐβαλθημεν νὰ τρέφωμεν αἶγας· ἠρχίσαμεν ἀπὸ δύο, ἀλλὰ μὲ τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ ταχέως ἐπλήθυναν· ἡ δὲ σάρξ των μᾶς ἐχρησίμευεν ἀντὶ ἄλλου κρέατος. Ἐτρέφαμεν προσέτι ὄρνιθας καὶ χοίρους· καὶ μὴ βλέποντες ἐλπίδα τινὰ ταχείας ἐλευθερώσεως, ἐπροσπαθούσαμεν νὰ κάμωμεν τὰ πάντα περὶ ἡμῶν εὔμορφα καὶ ἁρμόδια. Μὲ τὸν καιρὸν, ὁ Ῥοβέρτος καὶ ὁ Στέφανος τόσαν ἐκαλητέρευσαν τὸν οἶκον καὶ τὸν ἀγρὸν, ὥστε ὀλίγων εὐγενῶν ὑποστατικὰ ἐπὶ τῆς νήσου ἦσαν καλήτερα.

Ἰδὼν ὁ φύσει ἐμπορικὸς Ῥοβέρτος, ὅτι δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ κερδαίνῃ πολὺ ἀπὸ τὸ πλέξιμον, καθότι τὸ πλῆθος τῶν ἐργατῶν εἶχε παραγεμίσειν τὴν ἀγορὰν ἀπὸ σκούφους, καὶ διὰ τὴν ἔλλειψιν γυναικῶν (τὰς ὁποίας αὐτὸς ἀπέκλεισεν ἀπὸ τὴν μικρὰν του δημοκρατίαν) μὴ δυνάμενος νὰ ἐκτείνῃ τὰς γεωργικὰς πράξεις του, ἀπεφάσισε νὰ πιάσῃ ἄλλο ἐμπόριον, συνειθιζόμενος ἀπὸ τοὺς Ταπροβαναίους. 'Τὸ νέον ἐμπόριον,'—μεταχειρίζομαι τὴν ἰδίαν τοῦ Ῥοβέρτου περιγραφὴν,—'ἦτο νὰ δανείζω σῖτον· ὠφελούμην δὲ πεντήκοντα εἰς τὰ ἑκατὸν, ἐτησίως. Αὕτη μ' ἐφάνη ἡ εὐκολωτέρα καὶ ἡ ἐπικερδεστέρα πραγματεία· ὅθεν καὶ ἀποφασίσας νὰ τὴν ἐπεχειρισθῶ, ἔκαμα ὅλα μου τὰ χρήματα ὀρύζιον καὶ σιτάριον. Εἰς ὅλους δὲ τοὺς ζητοῦντας ἔδιδα, μὲ συμφωνίαν νὰ λάβω εἰς τὸν ἐρχόμενον θερισμὸν ὅσαν εἶχα δανεισμένον, καὶ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ περιπλέον. Ἀλλὰ καθὼς τὸ κέρδος εἶναι πολὺ,

ὡσαύτως εἶναι καὶ ὁ κόπος. Διότι ὁ μετερχόμενος τὸ ἐμπόριον τοῦτο ἀνάγκη πᾶσα νὰ κυττάζῃ πότε εἶναι ὥριμος ὁ σῖτος τοῦ χρεώστου, καὶ ν' ἀπαιτῇ τὸ δικαίωμά του ἐν καιρῷ· εἰ δὲ μὴ, ἄλλοι δανεισταὶ προφθάνοντες ἁρπάζουν τὸ πᾶν διὰ ἴδιον αὐτῶν λογαριασμὸν, καὶ δὲν ἀφίνουν τίποτε εἰς τοὺς κατόπιν ἐρχομένους.' Περιέργως πως διασαφηνίζει τοῦτο τὴν δυσκολίαν τοῦ γεωργεῖν εἰς χώραν ὀλιγοχρήματον, ὅπου οἱ ἐργάται διὰ τὴν πτωχείαν αὐτῶν δὲν ἐμποροῦν νὰ περιμένωσιν ἀπὸ τὸν σπορητὸν εἰς τὸν θερισμόν.

Καθ' ὅλον τὸν καιρὸν τοῦτον ἐλάμβανεν ἀπὸ τοὺς πτωχοὺς Ταπροβαναίους ὁ Ῥοβέρτος τὸ ὀρύζιον καὶ τὰς ἄλλας καθημερινὰς ζωοτροφίας· ἀλλὰ, τέλος, δὲν ἤθελαν πλέον νὰ τὸν δίδωσιν, ἐπὶ λόγῳ ὅτι αὐτὸς ἦτο πλουσιώτερος ἐκείνων. Ὁ Νὸξ, ὅστις φαίνεται ὅτι εἶχε καταντήσειν φιλάργυρος, ὁμολογεῖ τὴν ἀλήθειαν τούτου· λέγει ὅμως, ὅτι βέβαια δὲν ἦτον ὀρθὸν νὰ χασῃ τὸ νόμιμον αὐτοῦ ταγήνιον· καὶ εἰς τοῦτο ἤθελεν ἔχειν δίκαιον, ἂν ἡ δαπάνη ἐγίνετο ὑπὸ τοῦ βασιλέως· ἀλλ' ἐπειδὴ ἕως τώρα ὅλον τὸ βάρος εἶχε πέσειν ἐπάνω εἰς τοὺς καταδυναστευμένους καὶ πτωχοὺς χωρικοὺς, ὁ Ῥοβέρτος ἐχρεώστει πρὸ πολλοῦ νὰ παραιτήσῃ δικαίωμα τόσον ἐπαχθές. Αὐτὸς, μ' ὅλον τοῦτο, ἀκόμη ἐπιμόνως ἐζήτει τὸ ταγήνιον, καὶ διὰ νὰ τὸ λαβῃ ἐπρόσδραμεν εἰς τὴν αὐλήν. Τὸ δικαίωμά του ὡμολογήθη πάραυτα· ἀλλ' ὁ μεγιστὰν, ὁ ἐπὶ τῶν τοιούτων, λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὴν πενίαν τοῦ λαοῦ, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ Ῥοβέρτος ἐκατοίκει, τὸν ἐδιώρισεν, ὑπαγαίνων κατὰ μῆνα, νὰ λαμβάνῃ τὸ μερίδιόν του ἀπὸ τὰς βασιλικὰς ἀποθήκας. Ὀλίγον δ' ἔλειψε νὰ πάθῃ τὰ πανδεινα διὰ τὴν ἀπληστίαν του· συχνὰ φαινόμενος εἰς τὴν αὐλὴν, εἵλκυσε τὴν προσοχὴν τῶν μεγιστόνων, οἵτινες ἀπεφάσισαν νὰ τὸν ἐπαρωσιν εἰς τὴν δούλευσιν τοῦ βασιλέως,—δούλευσιν, ἥτις, ἀπὸ τὴν σκληρότητα τοῦ τυραννου, ἦτο σχεδὸν βέβαιον ὅτι ἔμελλε νὰ τελειώσῃ εἰς θανατον φοβερὸν, καὶ ἤτις ἤθελε καταστήσειν ἀδύνατον τὴν φυγὴν, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ Ῥοβέρτος καὶ ὁ φίλος αὐτοῦ Στέφανος ἔτι ἀπέβλεπαν. Μετὰ μεγίστης ἐπιτηδειότητος καὶ δυσκολίας ἀπέφυγε τὸν αὐλικὸν τοῦτον προβιβασμὸν, ὑπέστρεψε δὲ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ἄκραν ἔχων εὐχαρίστησιν ποτὲ πλέον νὰ μὴ λαβῃ ταγήνιον.

Ἤρχισε δὲ πολὺν τώρα τὸ μεταπρατικὸν ἐπιτήδευμα, πλὴν κατὰ σχέδιον πολὺ μᾶλλον ἐκτεταμένον, καὶ ὡς πρὸς τὰ εἴδη ὅσα ἐπραγματεύετο, καὶ ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν τῆς χώρας τὴν ὁποίαν περιήρχετο. Ἠγόρασε μίαν ποσότητα πιπέρι, καπνὸν, σκόρδα, κτένια, καὶ παντοειδῆ σιδηρικὰ, μὲ τὰ ὁποῖα φορτωθέντες ἀμφότεροι, καὶ αὐτὸς καὶ ὁ φίλος του Στέφανος, καὶ πωλοῦντές τα εἰς τὸν δρόμον, ἐπροχώρησαν μακρὰν εἰς τὰ βορεινὰ μέρη τῆς νήσου. Ὁ δὲ σκοπὸς αὐτῶν ἄλλος δὲν ἦτον εἰμὴ νὰ ἐκβῶσιν εἰς τὴν παραλίαν διὰ τῆς δυσκολωτάτης ταύτης χώρας, ὅπου ἦσαν ὀλιγώταται ὁδοὶ, δάση περιπλεγμένα, χάσματα τρομερὰ, καὶ Ταπροβαναῖοι στρατιῶται προσεκτικώτατοι εἰς πᾶν πέρασμα εἰσόδου ἢ ἐξόδου. Ἐπρόκριναν δὲ τὸ ἀρκτικὸν μέρος ὡς εὐκολώτερον παντὸς ἄλλου.

Ἡ χαμηλὴ χώρα, εἰς τὴν ὁποίαν διεύθυναν τὰ βήματά των, ὑπέκειτο εἰς ἀνυδρίαν, καὶ εἰς ἀσθενείας τοῦ χειροτέρου εἴδους, ἀπὸ νερὰ στάσιμα προερχομένας. Ἦσαν δὲ ὑπόχρεοι νὰ πίνωσι βρωμερὸν ὕδωρ, τόσον πυκνὸν καὶ λασπῶδες, ὥστε ὁ ῥύπος ἐκρεμάζετο εἰς τὴν γενειάδα των· ἀπὸ χρόνον δὲ εἰς χρόνον ὑπέστρεφαν ἐκεῖθεν εἰς Ἑλλεδάτην μὲ σφοδροὺς παροξυσμούς· 'τόσον,' λέγει ὁ Ῥοβέρτος, 'ὥστε οἱ συμπατριῶται καὶ οἱ γείτονες ἡμῶν ἠρώτων, ἐὰν ὑπηγαίναμεν ἐκεῖ ἐξεπίτηδες διὰ νὰ θανατωθῶμεν· ἐκεῖνοι μὲν ἠγνόουν, ἡμεῖς δὲ ποσῶς δὲν ἐτολμούσαμεν νὰ φανερώσωμεν εἰς αὐτοὺς τὸν ἀληθῆ σκοπόν μας.'

Ἕπεται ἡ συνέχεια.

ΠΕΡΙ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑΣ.

Συνέχεια καὶ τέλος ἀπὸ Σελ. 188, Τόμ. Β'.

ΟΛΑΣ τὰς ἰδιότητας τῆς ἀτμοσφαίρας, ὅσας μέχρι τοῦδε παρετηρήσαμεν, ἠμπόρει νὰ τὰς ἔχῃ καὶ ξηρὸς ἀήρ. Ἀλλ' ἐκτὸς τῶν εἰρημένων ἰδιοτήτων ἀπαιτοῦνται καὶ ἄλλαι πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν τῆς δημιουργίας χρειῶν. Τὸ ὕδωρ τρέχει πάντοτε εἰς τὸ χαμηλότατον ἐπίπεδον· ἀλλ' ἐπειδὴ ὅλα καὶ ζῶα καὶ φυτὰ θέλουν ὑγρασίαν ἀδιακόπως, ἦτον ἀνάγκη νὰ εὑρεθῶσι τινὰ μέσα, διὰ τῶν ὁποίων τὸ ὕδωρ, τὸ τρέχον πάντοτε κάτω εἰς τὸν ὠκεανὸν, νὰ ἐξαντλῆται παλιν εἰς τὰ ἄνω, καὶ, τὸ κυριώτερον, νὰ ἐξαντλῆται γλυκύ. Ἡ πέριξ ἡμῶν ἀόρατος ἀτμοσφαῖρα χρησιμεύει ὡς μηχανὴ, διὰ τῆς ὁποίας κατορθοῦται τὸ μέγα τοῦτο τῆς φύσεως ἔργον. Εἰς αὐτὴν, παρὰ τὸν ξηρὸν ἀέρα,—συγκείμενον, ὡς ἴδαμεν, ἀπὸ διάφορα μέρη,—ὑπάρχει καὶ ποσότης ἀτμοῦ, ἀοράτου, ἐκτὸς εἰς ἰδιαιτέρας τινὰς περιστάσεις. Καὶ εἰς τὸν ξηρότατον ἀκόμη καιρὸν δύναταί τις, ψυχραίνων σῶμά τι παραπολὺ, νὰ ἴδῃ δρόσον καθίζουσαν ἐπ' αὐτοῦ, ἥτις φυσικὰ προέρχεται ἀπὸ τὴν σύμπηξιν ἀτμοσφαιρικοῦ ἀτμοῦ. Ὁ ἀτμὸς οὗτος ἀναβαίνει ἀδιακόπως ἀπὸ τὴν θάλασσαν, καὶ ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς· τὸ δὲ πολὺ ἀξιοσημείωτον εἶναι, ὅτι τὸ ἅλας τοῦ θαλασσίου ὕδατος ἀφίνεται ὀπίσω εἰς τὴν ἐξατμισιν. Ὁ ἀτμὸς οὗτος σχηματίζει νέφη, συγκερνῶν τὴν ὑπερβολικὴν θερμότητα καὶ τὸ θαμβωτικὸν φῶς τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων. Ἐκ τῆς αὐτῆς πηγῆς χορηγεῖται ὕλη διὰ βροχὴν, χάλαζαν, χιόνα, ὁμίχλην, δρόσον. Οὕτω πανταχοῦ παρευρίσκεται ὑγρασία, ἑτοίμη νὰ ἀναπληρόνῃ τὰς ἀδιαλείπτους χρείας φυτῶν καὶ ζώων.

Ἀξιοπαρατήρητος ἡ σοφία, ἡ εὑρισκομένη καὶ εἰς τὸ μέρος τοῦτο τῶν ἔργων τοῦ Ποιητοῦ. Ἂν μᾶς ἐλέγετο, ὅτι τὸ ὕδωρ ἔμελλε νὰ περιφέρεται πανταχοῦ καὶ πάντοτε διὰ μέσου τοῦ ἀέρος, ἠθέλαμεν ἴσως περιμένειν νὰ ἴδωμεν ἀτμοσφαῖραν ἀπὸ πυκνὴν ὁμίχλην, τὴν ὁποίαν μόλις νὰ διαπερνᾷ τὸ ἡλιακὸν φῶς. Πρέπει

δὲ μᾶλλον νὰ θαυμάζωμεν καὶ νὰ εὐγνωμονῶμεν, ὅτι αἱ ἀπὸ δαψίλειαν ὕδατος προερχόμεναι ὠφέλειαι ἐνεργοῦνται ὅλαι χωρὶς κάμμίαν βλάβην τῶν ἄλλων ἰδιοτήτων τῆς ἀτμοσφαίρας, χωρὶς συνήθως νὰ ἐμποδίζεται ἡ διαφάνειά της, χωρὶς ποτὲ νὰ ἐγγίζεται ἡ ἀνήκουσα εἰς αὐτὴν δύναμις τοῦ διατηρεῖν ἀναπνοὴν, τοῦ διακομίζειν ἤχους, ἢ τοῦ ἀντανακλᾶν φῶς.

Μηχανικὰ Ἀποτελέσματα τοῦ Ἀέρος.

Ὁ ἀὴρ ἔχει, πρὸς τούτοις, μεγάλην μηχανικὴν δύναμιν. Ἐνῷ ἠρεμεῖ, βαστάζει ἐντὸς ἑαυτοῦ πλῆθος ἀναρίθμητον ἐντόμων καὶ πτηνῶν. Ὁπόταν δὲ κινῆται, γίνεται ὄργανον ἀξιολόγων καὶ ἀγαθοποιῶν ἀποτελεσμάτων. Ὁ ἄνεμος φέρει ἀδιακόπως νέον ἀέρα εἰς τοὺς τόπους, ὅσοι αὐτὸν χρειάζονται. Ἀέρος ῥεύματα περνοῦν ἀδιαλείπτως ἐπανωθεν τοῦ ὠκεανοῦ, ὑπάγοντα ἐκεῖθεν εἰς ἐκτάσεις ξηρᾶς, ὅπου ἀντικαθιστάνουν τὴν πυρωμένην ἀτμοσφαῖραν τῶν πεδιάδων, καὶ τοὺς νοσεροὺς ἀτμοὺς τοὺς ἐκ πόλεων πολυανθρώπων ὑψουμένους. Ἐν τῷ μεταξὺ, αἱ ὑγιειναὶ αὗται καὶ δροσοφόροι αὖραι μᾶς ἱκανοποιοῦν νὰ διαπλέωμεν τὸν ὠκεανὸν κατὰ διαφόρους διευθύνσεις· ἐπειδὴ τῶν μὲν εὐμεταβλήτων ἀνέμων αἱ ἀλλαγαὶ εἶναι τοιαῦται, ὁποῖαι συγχωροῦν εἰς τὸν ναύτην νὰ ἐξακολουθῇ ὁπουδήποτε τὸ ταξείδιόν του· ἀλλαχοῦ δὲ τῆς γῆς, πνέουν τακτικῶς οἱ ἄνεμοι κατὰ τὴν αὐτὴν σχεδὸν διεύθυνσιν διὰ μῆνας, καὶ οὕτω γίνονται βέβαιον μετακομιδῆς μέσον.

Καὶ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς ξηρᾶς, ὁ ἄνεμος ἐργάζεται ἀδιακόπως. Μόλις ἐμποροῦμεν νὰ καταλάβωμεν πόσος κόπος κερδαίνεται διὰ τῆς κοινῆς μὲν, ὡραιοτάτης δ' ἐκείνης μηχανῆς, τοῦ ἀνεμομύλου. Πόσον καλῶς πράττει τὸ ἔργον του! Πόσον τακτικὰ τελειόνει αὐτὸ διὰ μέσων τὸ φαινόμενον τόσον ἀτάκτων! Εἰς διάφορα τοῦ κόσμου μέρη, ὄχι μόνον σῖτος ἀλέθεται, ἀλλὰ καὶ ξύλα πριονίζονται, ἕλη ξηραίνονται, ὕδωρ ἀνυψοῦται ἀπὸ μεγάλα βάθη, καὶ ἄλλα διάφορα ἔργα ἐκτελοῦνται, διὰ τοῦ ἀοράτου, καὶ τὸ φαινόμενον ἀσθενοῦς καὶ ἀστάτου, ἀνέμου. Τὰ ῥεύματα λοιπὸν τοῦ ἀέρος εἶναι μὲν τόσον δυνατὰ, ὥστε νὰ μᾶς ἀγαθοποιῶσι τὰ μέγιστα· σπανίως δὲ τόσον βίαια, ὥστε νὰ μᾶς βλάπτωσι πολύ.

Ἀναπολοῦντες ὅλας ταύτας τοῦ ἀέρος τὰς ἰδιότητας, καὶ παρατηροῦντες πόσον ἀναγκαῖαι εἶναι τινὲς αὐτῶν καὶ εἰς τὴν ἰδίαν μας ὕπαρξιν, καὶ πόσον ἐξαρτᾶται ἡ εὐζωΐα μας ἀπ' ὅλας αὐτὰς, καὶ ὅμως ὅτι ὅλα τὰ διάφορα τέλη ἐπιτυχαίνονται ὡς νὰ ἦτον ἕκαστον αὐτῶν ὁ μόνος σκοπὸς, εἶναι τῶν ἀδυνάτων νὰ μὴν αἰσθανώμεθα εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν μέγαν Δημιουργὸν, τοῦ ὁποίου ἡ σοφία καὶ ἡ ἀγαθότης τόσον καθαρῶς βλέπονται εἰς ὅλα τὰ ἔργα του.

Τιμη.—Ἄξιος τιμῆς ὁ θέλων τὸ καλὸν παντὸς ἀνθρώπου· ἀναξιώτατος δὲ αὐτῆς, ὁ ζητῶν τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ὠφέλειαν, καὶ καταδυναστεύων ἄλλους.

ΓΟΝΕΙΣ ΚΑΙ ΨΕΥΔΟΛΟΓΙΑ.

Φοβουμαι ὅτι πολλοὶ γονεῖς διδάσκουν τὴν ψευδολογίαν εἰς τὰ τέκνα των. Πιθανὸν δὲ ὅτι κάμνουν τοῦτο χωρὶς νὰ τὸ καταλαμβάνωσιν. Ἡ μήτηρ, παραδείγματος χάριν, μέλλει νὰ ὑπάγῃ εἰς κάμμιᾶς φίλης νὰ περάσῃ τὴν ἡμέραν, καὶ τὸ παιδίον κλαίει θέλον νὰ ὑπάγῃ μαζῆ της. Διὰ νὰ τὸ ἡμερώσῃ, τοῦ λέγει ὅτι θέλει ἐπιστρέψειν μετ' ὀλίγον. Ἐκβαίνει λοιπὸν αὐτὴ, τὸ δὲ παιδίον, λυπημένον διὰ τὴν ἀπουσίαν της, περιμένει ἀνυπομόνως. Πᾶσα ὥρα φαίνεται χρόνος· καὶ ὅταν, τέλος πάντων, ἡ μήτηρ ἐπιστρέψῃ, τὸ παιδίον κάμνει τὰ δίκαιά του παράπονα, ἐκείνη δὲ, διὰ νὰ σκεπάσῃ τὸ πρῶτον ψεῦδος, ἀναγκάζεται νὰ ἐφεύρῃ ἄλλα πολλά. Ὁ παῖς, ὅσον καὶ ἂν ἦναι ἁπλοῦς, εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ γνωρίσῃ, ἐπὶ τέλους, ὅτι οἱ γονεῖς του ψευδόμενοι ἀπατῶσιν αὐτόν· ἅμα δὲ καταλάβῃ τοῦτο, φυσικὰ δὲν βάλλει πλέον κάμμίαν πίστιν εἰς τὰ λόγιά των· καὶ, τὸ χειρότερον, ἀκολουθῶν τὸ μητρικὸν παράδειγμα, μανθάνει καὶ αὐτὸς νὰ ψεύδεται. Τὰ παιδία κλίνουν πολὺ μᾶλλον εἰς τὸ κακὸν παρὰ εἰς τὸ καλὸν, πλέον εἰς τὸ ψεῦδος παρὰ εἰς τὴν ἀλήθειαν· ὅταν δὲ τῶν γονέων τὸ παράδειγμα ἐνθαρρύνῃ τὴν πονηρὰν ταύτην κλίσιν, τί ἄλλο δύναταί τις νὰ προσμένῃ παρὰ τὰ πλέον ὀλέθρια ἀποτελέσματα; Πῶς ἐμπορεῖ νὰ λέγῃ τὴν ἀλήθειαν ὁ ἀνὴρ, ὅστις καθ' ὅλην τὴν παιδικὴν αὐτοῦ ἡλικίαν ἐδιδάσκετο νὰ λέγῃ τὸ ψεῦδος;

Ἂν ἐπιθυμῶμεν νὰ γένωσι τὰ τέκνα μας τίμιοι καὶ φιλαλήθεις ἄνδρες, ἂς διδάσκωμεν αὐτὰ τὴν ἀλήθειαν μὲ τὸ ἴδιόν μας παράδειγμα· διὰ νὰ ἐμπνεύσωμεν εἰς ἐκεῖνα ἔρωτα τῆς ἀληθείας, εἶναι ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖον ν' ἀποφεύγωμεν ΗΜΕΙΣ πάντα λόγον ἀπάτης.

Ἀλλ' ἐνδέχεται νὰ εἴπωσι τινὲς, Εἰς μικρὰ πράγματα δὲν βλάπτει, ἂν ἀπατῷ τις τὸ τέκνον ψευδόμενος. Σφάλμα μέγιστον. Δὲν λέγει ὁ Χριστὸς καὶ οἱ Ἀπόστολοι, ὅτι μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ, καὶ ὅτι ὁ ἐν ἐλαχίστῳ ἄδικος, καὶ ἐν πολλῷ ἄδικός ἐστιν; Ἀφοῦ μίαν φορὰν συνειθίσῃ τις νὰ λέγῃ τὰ μικρὰ ψεύδη, δὲν ἀργεῖ νὰ εἴπῃ καὶ τὰ μεγάλα.

ΠΕΡΙ ΣΥΝΕΙΔΗΣΕΩΣ.

Περὶ τῆς ἀνεξαρτησίας τῶν θρησκευτικῶν δοξῶν ἢ περὶ τῆς συνειδήσεως, ἐπειδὴ αἱ δόξαι αὗται καὶ τὰ συντροφεύοντα αὐτὰς αἰσθήματα εἶναι τὸ ἱερώτερον πρᾶγμα ἀπ' ὅσα ἐμπορεῖ νὰ ἔχῃ ὁ ἄνθρωπος, ἐπειδὴ εἰς αὐτὰ εὑρίσκει τὴν παρηγορίαν τῶν πολυειδῶν θλίψεων τῆς παρούσης ζωῆς, καὶ εἰς αὐτὰ ἐπιστηρίζει τὰς ἐλπίδας τῆς μετὰ ταύτην αἰωνίου εὐδαιμονίας του, εἶναι ἐναργὲς ὅτι κάμμία ἀνθρωπίνη ἐξουσία δὲν ἔχει δικαίωμα βίας ἐπάνω εἰς τὴν συνείδησιν, ἐκτὸς τῆς διὰ λόγου καὶ διδασκαλίας πειθοῦς. Ἐμποροῦν αἱ δόξαι τινὸς νὰ ἦναι ἐσφαλμέναι, καὶ τὰ αἰσθήματα

αὐτοῦ ἄλογα· ἀλλ' ἑνόσῳ δοξάζει καὶ αἰσθάνεται οὕτω, ἔχει βέβαια πεποίθησιν ὅτι φρονεῖ ὀρθὰ, καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μεταβάλῃ τὰ φρονήματά του παρὰ ὅταν πεισθῇ τὸ πνεῦμά του διὰ λόγων ἀποδεικτικῶν, ἢ διὰ θείας τινὸς δυνάμεως, ὡς ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὅτι αἱ πρότεραι δόξαι αὐτοῦ εἶναι ἐσφαλμέναι, αἱ δὲ ἀντιπροβαλλόμεναι ὀρθαί. Χωρὶς τὰ μέσα ταῦτα, ποία δύναμις ἐμπορεῖ νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ τὸν βιάσῃ νὰ πιστεύσῃ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δὲν πιστεύει, ἢ νὰ μὴ πιστεύῃ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πιστεύει; Ποία δύναμις ἐμπορεῖ νὰ ἐγγυηθῇ εἰς αὐτὸν, ἢ νὰ τὸν ἀποζημιώσῃ εἰς τὰ κακὰ τὰ ὁποῖα φοβεῖται; Ὥστε ἡ συνείδησις εἰς πᾶν εἶδος φρονημάτων, μάλιστα δὲ εἰς τὰς θρησκευτικὰς δόξας, εἶναι φύσει ἀπαραβίαστος· καὶ ἤθελεν εἶσθαι φανερὰ τυραννία, ἀθέτησις τοῦ πλέον ἱεροῦ τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων, συνείδησις νὰ βιάζεται ἀπὸ συνείδησιν· ἤθελεν εἶσθαι καὶ διὰ τοὺς λαοὺς, καὶ διὰ τοὺς βασιλεῖς, καὶ διὰ τὴν θρησκείαν αὐτὴν, μέγας κίνδυνος, εἰς ὁποιονδήποτε κράτος, τὸ νὰ συγχωρηθῇ εἰς τοὺς ὑπουργοὺς τῆς θρησκείας νὰ λάβωσιν ὁποιανδήποτε κοσμικὴν ἐξουσίαν ἐπάνω εἰς τὰς συνειδήσεις τῶν πολιτῶν. Τὰ ἐκ τοιαύτης ἐξουσίας πηγάσαντα κατὰ καιροὺς φρικώδη ἀνομήματα βεβαιόνουν τὴν ἀναντίρρητον ταύτην ἀλήθειαν.—Βαμβας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΦΡΙΔΕΡΙΚΟΣ ΟΒΕΡΛΙΝΟΣ,

Η ΑΡΙΣΤΟΝ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΕΚ ΤΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

Πλησιον εἰς τὰ μεθόρια τῶν Γαλλικῶν ἐπαρχιῶν Ἀλσατίας καὶ Λοθαριγγίας, εὑρίσκεται, χωρισμένη διὰ βαθείας κοιλάδος ἀπὸ τὴν σειρὰν τῶν ὀρέων τῶν καλουμένων Βοσγῶν, ἄλλη τις βουνώδης σειρὰ, τὴν ἡφαίστειον τῆς ὁποίας ἀρχὴν δεικνύει ἓν ἀπὸ τὰ ὀνόματά της, Champ de Feu, ἤτοι Πεδίον Πυρός. Ἐπὶ τῆς σειρᾶς ταύτης κεῖται ἡ Βανδελαρώχη (Ban de la Roche), χώρα ὑψηλὴ, κατεψυγμένη, καὶ ἄκαρπος, ἀλλὰ πλείστου λόγου ἀξία, καθότι αὐτοῦ διέτρεξε τὸ στάδιον τοῦ βίου εἷς τῶν ἀποστολικωτέρων ἀνδρῶν, ὅσοι ἐκόσμησαν ποτὲ τὴν Χριστοῦ ἐκκλησίαν, ὁ Ἰωάννης Φριδερίκος Ὀβερλῖνος.

Ὁ Εὐαγγελικὸς οὗτος ποιμὴν ἐγεννήθη ἀπὸ γονεῖς Διαμαρτυρομένους, εἰς Στρασβοῦργον, τὸ 1740. Περὶ τῆς νεανικῆς αὐτοῦ φιλανθρωπίας ἱστοροῦνται πολλὰ περίεργα, τὰ ὁποῖα ὅμως παρατρέχοντες, λέγομεν διαμᾶς, ὅτι τὸ 1767, εἰς τὸ εἰκοστὸν ἕβδομον ἔτος τῆς ἡλικίας του, ἀνεδέχθη τὴν πνευματικὴν ἐπιστασίαν μιᾶς τῶν δύο ἐνοριῶν τῆς Βανδελαρώχης, καὶ ὅτι εἰς τὸν ἔρημον τόπον τοῦτον διέτριψεν ὁλόκληρον πεντηκονταετηρίδα, καὶ διὰ λόγου καὶ δι' ἔργου προτρέπων εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν, καὶ λαμπρὸν ἐπιδεικνύων παράδειγμα ποιμαντορικῆς ἀξιότητος, ἐπιμονῆς, καὶ ἀφοσιώσεως.

Πρὸ πάντων, μᾶς ἐκπλήττει ἡ μεγάλη αὐτοῦ φροντὶς νὰ πολιτίσῃ τὸν λαὸν, καὶ νὰ βελτιώσῃ τὴν πρόσκαιρον αὐτῶν κατάστασιν. Ἡ Βανδελαρώχη, οὖσα στερημένη δρόμων, μόλις εἶχε κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ ἐνιαυτοῦ συγκοινωνίαν τινὰ μὲ τὸ ἐπίλοιπον τοῦ κόσμου. Ὅθεν εἷς τῶν πρώτων ἀγώνων τοῦ Ὀβερλίνου ἦτο νὰ καταπείσῃ τὸν λαὸν νὰ κατασκευάσωσι νέον δρόμον εἰς Στρασβοῦργον· ἐπειδὴ ὅμως, κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν ἀμαθῶν καὶ μισοκάλων, ἐναντιόνοντο τινὲς εἰς τὰ κοινωφελῆ σχέδιά του, μετεχειρίσθη ὁ ἀγαθὸς ποιμὴν τὴν ἰσχὺν τοῦ παραδείγματος, λαβὼν πρῶτος πέλεκυν εἰς τὴν χεῖρα, καὶ προηγηθεὶς τῶν ὅσοι ἤθελαν νὰ ἐργασθῶσιν εἰς τὴν ὁδοποιΐαν. Διὰ τῶν παρακινήσεων καὶ ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν αὐτοῦ ὠκοδομήθη καὶ γέφυρα ἐπάνωθεν χειμάῤῥου, καλεσθεῖσα ἔπειτα ἡ Γέφυρα τῆς Ἐλεημοσύνης. Ἀφοῦ τοιουτοτρόπως ἠνοίχθη συγκοινωνία μὲ τὰ πέριξ, ἐφρόντισεν ἔπειτα νὰ βελτιώσῃ τὴν κηπουρικὴν καὶ γεωργικὴν τῆς ἐνορίας του. Παρίστανεν ὁπώρας νέας εἰς τὸν ἴδιον αὐτοῦ κῆπον, ὡς καὶ νέους τρόπους τοῦ ἐγκεντρίζειν καὶ μεταχειρίζεσθαι τὰ δένδρα. Ἐδίδαξε τὸν λαὸν αὐτοῦ πῶς ν' ἀροτρεύωσι καὶ νὰ σπείρωσιν ἐπωφελέστερον, καὶ πῶς ν' αὐξάνωσι τὴν κόπρον· εἰσήγαγε δὲ μεταξὺ των λίνον, τριφύλλιον, καὶ νέον εἶδος γεωμήλου. Διωργάνισεν ἑταιρείαν γεωργικὴν μὲ βραβεῖα διὰ τοὺς καλητέρους γεωργοὺς, ἔκαμεν ἀποθήκην ἐργαλείων, συστήσας ἐνταυτῷ δανειστικὴν τινα τράπεζαν, ὥστε νὰ δύνανται καὶ οἱ πτωχότεροι ν' ἀγοράζωσι τὰ νέα καὶ βελτιωμένα τῆς γεωργίας σύνεργα. Ἄλλο μέσον προόδου ἐπενόησε τὸ νὰ πέμψῃ εὐφυῆ τινὰ παιδία εἰς τὰς γειτονευούσας πόλεις, διὰ νὰ μάθωσι τὰς τέχνας ξυλουργοῦ, κτίστου, ὑαλουργοῦ, ἁμαξοποιοῦ, καὶ σιδηρουργοῦ. Ἐπεθύμει δὲ τὰ μέγιστα νὰ εἰσάξῃ μεγαλητέραν καθαριότητα καὶ τάξιν εἰς τοὺς οἴκους τῶν αὐτοῦ ἐνοριτῶν, καὶ, κατὰ τὸ σύνηθες, ἔγινεν ὁ ἴδιος παράδειγμά των· εἰς τὴν κατοικίαν αὐτοῦ δὲν ἔβλεπέ τις παρὰ κοσμιότητα καὶ σεμνὰ καλλωπίσματα, μὲ τοὺς τοίχους στολισμένους ἀπὸ βιβλία, ζωγραφίας, καὶ ῥητὰ τῆς Γραφῆς. Καθὼς δὲ τὸ ὑποκείμενον αὐτοῦ ἔλαμπεν ἀπὸ καθαριότητα, οὕτω ἐπαίνει πάντοτε τὰ τέκνα, ὅσα ἔβλεπε καθάρια καὶ κοσμίως ἐνδεδυμένα. Καὶ ἄλλα δείγματα πολλὰ ἠδύνατό τις νὰ φέρῃ τῆς προθυμίας τοῦ Ὀβερλίνου νὰ βελτιώσῃ τὴν ἐξωτερικὴν τοῦ ποιμνίου του κατάστασιν· ἀλλὰ τοῦτο μόνον προσθέτομεν, ὅτι μεταξὺ τινῶν ἐρωτήσεων, τὰς ὁποίας ἐπρόβαλε ποτὲ εἰς αὐτοὺς, κατὰ τὸν πλέον σεμνοπρεπῆ τρόπον, μὲ σκοπὸν πνευματικῆς ὠφελείας, ὑπάρχουν καὶ αἱ ἀκόλουθοι·—'Συνεισφέρετε τακτικῶς τὸ ἀνάλογόν σας μερίδιον πρὸς ἐπισκευὴν δρόμων; Ἐφυτεύσετε δένδρα, καὶ τὰ ἐφυτεύσετε πρεπόντως; Ἔχετε ἁρμοδίους ὀχετοὺς διὰ ν' ἀποφέρωσιν ὕδατα περιττά;'

Πάντοτε ἐφρόντιζεν ὁ Ὀβερλῖνος νὰ βλέπῃ τοὺς ἐνορίτας αὐτοῦ φιλέργους καὶ οἰκονομικούς. 'Ἀποφεύ-

γετε τὰ χρέη,' τοὺς ἐπαράγγελλεν, 'ὡς πνεύματα πονηρά.' Ἂν ὑπήγαινε πρὸς αὐτὸν κάνεῖς ψωμοζήτης, 'Ἔχω δουλείαν,' τὸν ἔλεγε, 'καὶ δι' ἐσέ. Ἰδού,—σήκωσε αὐτὰ τὰ σανίδια,—σπάσε ἐκείνας τὰς πέτρας,—γέμισε αὐτὸν τὸν κάδον ἀπὸ νερόν,—ἔπειτα σὲ πληρόνω διὰ τὸν κόπον σου.'

Κατ' εὐτυχίαν, πρὶν χειροτονηθῇ ὁ Ὀβερλῖνος, εἶχε χρηματίσειν παιδαγωγὸς εἰς τὸν οἶκον ἑνὸς ἰατροῦ, ἐκεῖ δὲ ἀπέκτησεν ἐμπειρίαν ἱκανὴν εἰς τὴν ἰατρικὴν καὶ χειρουργικήν. Αἱ γνώσεις αὗται τὸν ἐχρησίμευσαν εἰς τὴν Βανδελαρώχην, ἱκανοποιοῦσαι αὐτὸν νὰ θεραπεύῃ τὰς σωματικὰς ὡς καὶ τὰς ψυχικὰς ἀσθενείας τοῦ λαοῦ του. Ἡ κυριωτέρα φροντίς του, μ' ὅλα ταῦτα, ἦτο διὰ τὴν πνευματικὴν αὐτῶν βελτίωσιν, καί, μὲ τὸν σκοπὸν τοῦτον, ἐπροσπαθει νὰ συστήσῃ σχολεῖα καθ' ὅλην τὴν ἐνορίαν του διὰ πάσης ἡλικίας ἀνθρώπους, ἐξαιρέτως δὲ διὰ τὴν νεολαίαν. Διὰ συνδρομῆς τῶν φίλων του καὶ διὰ προσωπικῆς δαπάνης, ἐκ τοῦ ὑστερήματος, (καθότι ὁ μισθὸς αὐτοῦ ἦτον οὐτιδανώτατος), ἔκτισε κεντρικόν τι σχολεῖον. Ἡ ἐνορία του ὅμως ἦτο πολὺ μακρὰν διεσκορπισμένη, καὶ τὰ διάφορα μέρη χωρισμένα ἀπὸ βαθείας κοιλάδας καὶ ὄρη δύσβατα. Περιελάμβανε πέντε χωρία, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ κυριώτερον ἦτον ἡ Οὐαλδβαχη, ὅπου ὁ Ὀβερλῖνος ἑκατοίκει. Εἰς ἕκαστον λοιπὸν τῶν χωρίων τούτων ἐσύστησε παιδαγωγεῖα ὑπὸ διδασκαλίσσας, ἢ ὁδηγητρίας, ὡς τὰς ὠνόμαζε, (condutrices), τὰς ὁποίας αὐτὸς ὁ ἴδιος εἶχε προετοιμάσειν διὰ τὸ ἔργον των· πάντοτε ὅμως ἐφύλαττε δι' ἑαυτὸν τὴν θρησκευτικὴν διδασκαλίαν. Μὲ σκοπὸν νὰ μορφώσῃ τὰς ἀρχὰς τῶν παιδίων ἐκ πρώτης αὐγῆς τοῦ λογικοῦ, συνήθροιζεν αὐτὰ πρὸς διδασκαλίαν εἰς τοὺς πλέον τρυφεροὺς χρόνους των, καὶ ἀληθῶς ἐμποροῦμεν νὰ εἴπωμεν ὅτι αὐτὸς ἦτον ὁ πρῶτος θεμελιωτὴς τῶν κοινωφελεστάτων νηπιακῶν σχολείων. Πρώτη μὲν αὐτοῦ φροντὶς ἦτον ἡ ἠθικὴ καὶ θρησκευτικὴ ἐκπαίδευσίς των· ἀλλά, πρὸς τούτοις, ἐδίδασκεν αὐτά, ὄχι μόνον ἀνάγνωσιν, γράψιμον, καὶ ἀριθμητικὴν, ὁμοῦ μὲ τὰ ἐργόχειρα πλέξιμον καὶ ῥάψιμον, ἀλλὰ καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς γεωγραφίας, ἀστρονομίας, καὶ ἱστορίας. Εἶχε μαλιστα μεγίστην ἐπιθυμίαν νὰ τὰ κάμῃ νὰ γνωρίσωσι τὰς χρήσεις τῶν φυτῶν, καὶ τῳόντι διὰ βοτανικὰς διδασκαλίας παρεῖχε στάδιον τερπνὸν ἡ βουνώδης ἐνορία του. Προσέτι, δὲν ἐσυγχώρει τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ νὰ λαλῶσι τὴν διεφθαρμένην τοπικὴν διάλεκτον, ἀλλὰ τοὺς ἐδίδασκε καθαρὰ Γαλλικά.

Αἱ ποιμενικαὶ ὅμως φροντίδες τοῦ Ὀβερλίνου δὲν ἐπεριωρίζοντο ἕως ἐδῶ. Τὸ ἐστοχάζετο χρέος του προσωπικῶς νὰ γνωρίζῃ τοὺς ἐνορίτας αὐτοῦ· καὶ λέγεται ὅτι ποτὲ δὲν ἀπήντα κάνένα, μαλιστα παιδία, χωρὶς νὰ τὸν πλησιάζῃ μὲ οἰκειότητα καὶ εὔνοιαν. Εἰς τοὺς οἴκους ὅλων ὑπήγαινε συχνάκις, ὥστε συναναστρεφόμενος αὐτοὺς, καὶ γνωρίζων τὰς ἕξεις, τὰς διαθέσεις, καὶ τὰς κλίσεις των, ἐφήρμοζε τὰς νουθεσίας ἢ προτροπάς του, τοὺς ἐλέγχους ἢ τοὺς ἐπαίνους του, ὡς ἡ χρεία τὸ ἔκαλει· κύριον ὅμως σκοπὸν εἶχε πάντοτε τὴν ψυχικὴν αὐτῶν ὠφέλειαν. Τρεῖς ἐκκλησίας ἐπιστατῶν, ἐλειτούργει μὲ τὴν ἀράδαν εἰς μίαν πᾶσαν Κυριακήν· τὰς δὲ Παρασκευὰς, χάριν τῶν ὅσοι κατελαμβαναν Γερμανικὰ, ἐκήρυττεν εἰς αὐτὴν τὴν γλῶσσαν. Εἰς τοιαύτας περιστάσεις ἦτο συνήθεια νὰ στέλλῃ ἕνας τῶν κατοίκων ἵππον διὰ νὰ μετακομίσῃ αὐτὸν εἰς τὸ χωρίον, ὅπου ἔμελλε νὰ κηρύξῃ· μακάριος δ' ἐλογίζετο ὅποιος ἀπελαμβανε τὸ προνόμιον νὰ καμῃ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην εἰς τὸν ἀγαπητὸν ποιμένα, καὶ νὰ ὑποδεχθῇ αὐτὸν μὲ ἁπλῆν φιλοξενίαν εἰς τὸν οἰκόν του.

Τῳόντι, τερπνότατον εἶναι νὰ παρατηρῶμεν πόσον εἴλκυσεν ὁ Ὀβερλῖνος τὴν ἀγάπην τοῦ λαοῦ του. Ὅτε πρῶτον ἔφθασεν εἰς Οὐαλδβάχην, ἐναντιόνοντο εἰς αὐτὸν τινὲς, καὶ μάλιστα τὸν ὕβρισαν προσωπικῶς. Ἀλλ' ἡ μὲ πραότητα συγκερασμένη σταθερότης αὐτοῦ ταχέως ἐξωμαλυνε πᾶσαν δυσκολίαν, ἔζησε δὲ ν' ἀπολαύσῃ, κατὰ τὸν ὕψιστον βαθμὸν, τὴν ἀγάπην καὶ τὸ σέβας τοῦ ποιμνίου του. Καὶ μικροὶ καὶ μεγάλοι ἐκάλουν αὐτὸν, 'ἀκριβὲ πάππα.' Εἰς ἀπόδειξιν τῆς μεγάλης ἐπιῤῥοῆς του δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἔλαβε τὴν εὐχαρίστησιν νὰ δώσῃ τέλος εἰς κρισολογίαν, ἥτις εἶχε διαρκέσειν ὑπὲρ τὰ ὀγδοήκοντα ἔτη μεταξὺ τῶν χωρικῶν καὶ τῶν κτητόρων τῆς γῆς, περὶ δικαιώματος εἰς ἕν τι δάσος· ὁ δὲ κόλαμος, μὲ τὸν ὁποῖον ὑπεγράφη ἡ συνθήκη, ἐδόθη μετὰ πολλῆς διατυπώσεως εἰς τὸν Ὀβερλῖνον, καὶ ἐκρεμάσθη εἰς τὸ σπουδαστήριον αὐτοῦ, ὡς τρόπαιον εἰρήνης. Ἀκόμη καὶ κατὰ τὸ διάστημα τῆς πολιτικῆς μεταβολῆς τῶν Γαλλων, ὅτε αἱ Χριστιανικαὶ ἱεροπραξίαι ἦσαν ἀπηγορευμέναι ἀλλαχοῦ, καὶ ὁ κλῆρος τῆς Ἀλσατίας ἐφυλακώθη, ἐσυγχωρεῖτο ὁ Ὀβερλῖνος νὰ ἐξακολουθῇ ἀνενόχλητος τὸ τῆς ἀγαθοποιΐας καὶ διδασκαλίας ἔργον· ἔγινε δὲ ὁ οἶκος αὐτοῦ καταγώγιον πολλῶν θρησκευτικῶν ὑποκειμένων ἄλλης πίστεως παρὰ τὴν ἰδικήν του. Μετὰ τὴν εἰρήνην ἔλαβεν ἀπὸ τὴν Γεωργικὴν Ἑταιρείαν τῆς Γαλλίας μεταλλειαν χρυσῆν, ἀπὸ δὲ τὸν Λοδοβίκον δέκατον ἕκτον μεταλλειαν τοῦ τῆς Τιμῆς Λεγεῶνος, ὡς φόρον εἰς τὰς ἀρετάς του. Ἀφοῦ δὲ, τέλος, μετὰ ὑπηρεσίαν πεντηκονταετῆ, εἰς τὸ ὀγδοηκοστὸν ἕβδομον ἔτος τῆς ἡλικίας του, μετέβη εἰς τὴν οὐράνιον μακαριότητα, τότε πληρέστατα ἐφανερώθη τὸ αἴσθημα τῶν ἐνοριτῶν του. Ὅλοι ἠσθανθησαν ὅτι ἔχασαν τὸν πατέρα των· εἰς δὲ τὴν κηδείαν τόσον ἦτο πολυαριθμος ἡ τῶν πενθούντων συνδρομὴ, ὥστε οἱ πρῶτοι εἶχαν φθάσειν εἰς τὴν ἐκκλησίαν πρὶν οἱ ἔσχατοι κινήσωσιν ἐκ τοῦ οἴκου, μολονότι τὸ διάστημα ἦτο δύο μίλια! Γράμμα τι, τὸ ὁποῖον ἀφῆκεν ὄπισθεν αὐτοῦ, πρὸς τοὺς ἀγαπητοὺς ἐνορίτας διευθυνόμενον, δεικνύει ὅτι ἡ ἀγάπη ἦτον ἀμοιβαία. Καθὼς δὲ ποτὲ ἴσως, ἀφοῦ ἦτον ἐπὶ γῆς ὁ Ἀρχιποίμην, δὲν ἐβοσκήθη ποίμνιον μὲ πλειοτέραν ἐπιμέλειαν καὶ ἀφοσίωσιν, οὕτω ποτὲ δὲν ἐφανερώθησαν τὰ αἰσθήματα εὐγνώμονος καὶ φιλοστόργου ποιμνίου θερμότερον, παρὰ

ὑπὸ τῶν ἁπλῶν κατοίκων τῆς Βανδελαρώχης πρὸς τὸν ποιμένα Ὀβερλῖνον.

Ὁ Ὀβερλῖνος ἐνυμφεύθη γυναῖκα ἀξιέραστον, ἥτις τοῦ ἀπέθανε τὸ 1784, ἀφήσασα τρεῖς υἱοὺς καὶ τέσσαρας θυγατέρας. Δύο ἐκ τῶν υἱῶν ἀπέθαναν πρὸ αὐτοῦ· τὰς δὲ σκέψεις του εἰς τὴν θλιβερὰν ἐκείνην περίστασιν ἠθέλαμεν ἀσμένως καταχωρίσειν, ἂν ἐσυγχώρουν τὰ ὄριά μας, διὰ τὸ εἰς αὐτὰς λάμπον αἴσθημα εὐσεβοῦς ὑποκλίσεως, ἢ, μᾶλλον, περιχαροῦς ἐλπίδος καὶ πεποιθήσεως εἰς τὸν Κύριον.

Ἀλλ' εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ Ὀβερλίνου ἦτο καὶ ἄλλη γυνὴ ἀξιοσημείωτος. Μετὰ τὸν θάνατον τῆς συζύγου του ἔμεινεν οἰκοδέσποινα ἡ Λουΐσα Σχέλπερ· αὕτη ἀφωσιώθη ὅλως εἰς τὴν δούλευσίν του, ἐπιστατοῦσα τὰ τοῦ οἴκου, καὶ ἀνατρέφουσα τὰ τέκνα, ἀλλὰ μηδέποτε θέλουσα νὰ λάβῃ ὁποιονδήποτε μισθὸν, καὶ ἄλλο μὴ ζητοῦσα παρὰ τὴν εὐχαρίστησιν τοῦ νὰ ὑπηρετῇ τὸν ἀκριβὸν Παππαν. Ὅσον διεδίδετο ἡ φήμη τοῦ Ὀβερλίνου, ἐγνωστοποιεῖτο καὶ ἡ ἱστορία τῆς Λουΐσης· ἔλαβε δὲ ἡ καλοκάγαθος γυνὴ ἀπὸ ἑταιρείαν τινὰ τῶν Παρισίων τὴν σημαντικὴν ποσότητα πέντε χιλιάδων φράγκων, οὖσαν ἓν ἀπὸ τὰ Βραβεῖα τῆς Ἀρετῆς (Prix de Vertu), τὰ ὁποῖα φιλάνθρωπός τις ἀφῆκε, νὰ δοθῶσιν ὡς ἀνταμοιβαὶ εἰς πράξεις ἐναρέτους. Ἀλλὰ τόσην ἀφιλοκέρδειαν ἐνέπνεεν ὁ Ὀβερλῖνας εἰς ἅπαντας τοὺς περὶ αὐτὸν, ὥστε ὁλόκληρος ἡ ποσότης αὕτη ἐξωδεύθη ἀπὸ τὴν καλὴν Λουΐσαν ἐπάνω εἰς τοὺς πτωχοὺς τῆς Βανδελαρώχης! αὐτὴ ἐπροτίμα νὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰ τέκνα τοῦ ἀγαπητοῦ κυρίου της.

Τελειόνομεν τὸ ἄρθρον τοῦτο μ' ἐπιστολὴν, τὴν ὁποίαν ἔγραψεν ἡ Λουΐσα πρὸς τὸν Ὀβερλῖνον, τὴν 1ην Ἰανουαρίου, 1793·—

Φίλτατε Πάππα,

Δότε με, παρακαλῶ, τὴν ἄδειαν νὰ σᾶς ζητήσω σήμερον, τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ νέου ἔτους, χάριν τινὰ, τὴν ὁποίαν πρὸ πολλοῦ ἐπιθυμῶ. Ἐπειδὴ τῳόντι εἶμαι ἀνεξάρτητος, δηλαδὴ, δὲν ἔχω νὰ φροντίζω οὔτε διὰ τὸν πατέρα μου οὔτε διὰ τὰ χρέη του, σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ κάμετε θυγατέρα σας. Νὰ ζῆτε, μή με δίδετε πλέον μισθόν· διότι, ἐπειδὴ καθ' ἅλα τἄλλα μ' ἔχετε ὡς παιδίον σας, θέλω πολλὰ νὰ μ' ἔχετε καὶ ὡς πρὸς τοῦτο. Ὀλίγα μὲ χρειάζονται διὰ τὸ σῶμά μου. Κάτι μὲ εἶναι ἀναγκαῖον διὰ τὰ πέδιλα (παπούτσια), τὰς κάλτας μου, καὶ ἄλλα φορέματα· ἀλλ' ὅταν χρειάζωμαι, σᾶς ζητῶ, καθὼς τὰ παιδία ζητοῦν ἀπὸ τοὺς γονεῖς των.

Ὦ, σᾶς παρακαλῶ, φίλτατε Πάππα, κάμετέ με τὴν χάριν ταύτην, καὶ συγκαταβῆτε νὰ μὲ στοχάζεσθε ὡς θυγατέρα, ἥτις σᾶς ὑπεραγαπᾷ.

ΛΟΥΙΣΑ ΣΧΕΛΠΕΡ.

Ἔργον γε, λύπην ἐκφυγεῖν· ἡ δ' ἡμέρα
Ἀεί τε καινὸν εἰς τὸ φροντίζειν φέρει.

ΙΑΤΡΙΚΑΙ ΔΕΙΣΙΔΑΙΜΟΝΙΑΙ,

ΥΠΟ ΙΑΤΡΟΥ ΣΑΜΙΟΥ.

Εἰς ὅλα τὰ ἔθνη, λέγει ὁ Λόρδος Βάκων, αἱ μάγισσαι καὶ οἱ γόητες χαίρουν ἴσην μὲ τοὺς ἰατροὺς ὑπόληψιν σιμὰ εἰς τοὺς ἀμαθεῖς· καὶ ὁ Γαληνὸς παραπονεῖται, ὅτι οἱ ἀσθενεῖς ὑπήκουαν τοὺς χρησμοὺς τοῦ Ἀσκληπιείου, ἢ τὰ ὄνειρά των, περισσότερον παρὰ τὰ ἰδικά του παραγγέλματα. Τὸ ἴδιον αἰνίττονται καὶ οἱ παλαιοὶ ποιηταὶ, οἵτινες μυθολογοῦν ὅτι ὁ Ἀσκληπιὸς καὶ ἡ Κίρκη (μήτηρ τῆς μαγείας) ἦσαν τέκνα τοῦ Ἀπόλλωνος. Ὁ ἀνθρώπινος νοῦς εἶναι φύσει ἐπιῤῥεπὴς νὰ πιστεύῃ τὸ ἀπίθανον καὶ ὑπερφυσικόν· ἀλλ' εἰς κάμμίαν ἄλλην περίστασιν δὲν εἶναι ἴσως αὕτη ἡ ἀλήθεια τόσον πρόδηλος, ὅσον περὶ ἰατρικῆς· διότι καὶ ἡ φύσις τῶν ἀσθενειῶν, καὶ ἡ τέχνη τοῦ θεραπεύειν εἶναι σκοτειναὶ, καὶ, περιπλέον, ἡ ἀσθένεια ἀναγκαίως διεγείρει φόβον· ὅταν δὲ ὁ φόβος ἔχῃ σύντροφον τὴν ἀμάθειαν, ὁ καρπὸς των εἶναι ἡ δεισιδαιμονία. Ὅθεν ὁποιασδήποτε νόσου αἱ ἀρχικαὶ αἰτίαι δὲν εἶναι προφανεῖς καὶ ἐπαισθηταὶ, ἀποδίδονται ἀπὸ τοὺς ἀμαθεῖς εἰς θεϊκὴν ὀργὴν, εἰς τὸν θυμὸν ἀοράτου τινὸς δαίμονος, ἢ εἰς κακὴν τινὰ τῶν ἀστέρων σύμπτωσιν· καὶ ἐκ τούτου εἰσήχθησαν πλῆθος ἰατρικῶν δεισιδαιμόνων, ἐκ τῶν ὁποίων ὑπεθέτοντο τὰ περισσότερα, ὅτι συντείνουν εἰς τὸ νὰ καταπραύνωσι τὴν παρωργισμένην θεότητα μᾶλλον, παρὰ εἰς τὸ νὰ καταπονήσωσι τὴν νόσον μὲ τὴν φυσικὴν αὐτῶν ἐνέργειαν.

Ἡ δεισιδαιμονία τῶν Ἀράβων εἰσήγαγεν εἰς τὴν χρῆσιν τῆς Ἰατρικῆς Ὕλης τοὺς πολυτίμους λίθους, οἵτινες διὰ τὴν ὡραιότητα, λαμπρότητα, καὶ ἀξίαν των ἐνομίζοντο καλῶν πνευμάτων οἰκητήρια. Κατ' ἀρχὰς τοὺς ἐμεταχειρίζοντο μόνον ὡς φυλακτήρια ἢ ἐγκόλπια ἐναντίον τῶν κακῶν πνευμάτων, ἀλλὰ μὲ τὸν καιρὸν ἔκαμναν αὐτοὺς κόνιν, καὶ τοὺς ἐπρόσφεραν εἰς διαφόρους ἀσθενείας. Πολλόταται ὕλαι, τῶν ὁποίων ἦτον ἄγνωστος ἡ κατασκευὴ ἢ ἐξαγωγὴ, ἐχρησίμευσαν κατὰ καιροὺς ὡς ἰατρικά. Δὲν εἶναι πολὺς χρόνος, ἀφ' ὅτου ἔτυχε νὰ πέσῃ εἰς τὸ βόρειον μέρος τῆς Ἰταλίας μία ἀπ' ἐκείνας τὰς βροχὰς, αἱ ὁποῖαι (ὡς εἶναι γνωστὸν εἰς τοὺς φυσικοὺς) δὲν εἶναι ἄλλο εἰμὴ κόπρος τινῶν ἐντόμων, τὰ ὁποῖα πετοῦν κάποτε σωρηδὸν εἰς τὸν ἀέρα· οἱ κάτοικοι τὴν ὑπέλαβαν ὡς θεόσδοτον Μάννα, ἢ ὑπερφυσικήν τινα πανάκειαν, καὶ τὴν ἐκατάπιναν μὲ τόσην λαιμαργίαν, ὥστε μόλις ἐκαταπείσθη εἷς ἀπ' αὐτοὺς μὲ πληρωμὴν καὶ ὑποσχέσεις τρανὰς νὰ παραχωρήσῃ ἓν μέρος διὰ χημικὴν ἀνάλυσιν, ἥτις ἀπέδειξε τὸ λάθος των.

Ἐνίοτε συνειθισμένα καὶ φυσικὰ ἀποτελέσματα ἰατρικῶν ἀποδίδονται εἰς παραδόξους καὶ ὑπερφυσικὰς αἰτίας. Ὁ Σωράνος, παραδείγματος χάριν, σύγχρονος τοῦ Γαληνοῦ, καὶ συγγράψας τὸν βίον τοῦ Ἱπποκράτους, μᾶς λέγει ὅτι τὸ μέλι θεραπεύει τὰς ἄφθας,

αἱ ὁποῖαι γίνονται εἰς τὰ στόματα τῶν νηπίων· ὅμως, ἀντὶ ν' ἀποδώσῃ αὐτὸ εἰς τὴν ἰαματικὴν τοῦ μέλιτος ἰδιότητα, προσθέτει σοβαρὰ ὡς αἰτίαν, τὸ 'ὅτι προήρχετο ἀπὸ μελισσῶνα ἐπάνω εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἱπποκράτους.'

Ἡ ἐπιῤῥοὴ τῶν ἀστέρων ἐπάνω εἰς τὰ φυτὰ καὶ εἰς τὸ ἀνθρώπινον σῶμα ἐνομίζετο ἀκόμη ἕως τὴν παρελθοῦσαν ἑκατονταετηρίδα τόσον ἀξία προσοχῆς, ὥστε ἡ σύναξις τῶν ἰατρικῶν βοτάνων ἐγίνετο ὑποκάτω εἰς τὴν κυριότητα τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ ἀστέρος διὰ νὰ συντείνῃ εἰς τὴν θεραπείαν τῆς δεῖνα ἢ δεῖνα νόσου. Δὲν εἶναι, πιστεύω, κάνεῖς ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστας μου, ὁ ὁποῖος νὰ μὴν ἤκουσε γραΐδια ἢ ἀγύρτας τινὰς νὰ τὸν συμβουλεύωσι τὴν ἄνοιξιν ἢ τὸ φθινόπωρον νὰ καθαρισθῇ, καὶ νὰ φλεβοτομήσῃ ἀπὸ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ μέρος τοῦ σώματος. Ὅλα ταῦτα δὲν πρέπει νὰ θεωρῶνται ἄλλως πως παρὰ ὡς λείψανα πεπαλαιωμένων δεισιδαιμονιῶν, αἱ ὁποῖαι ὑπέθεταν ὅτι κάποιαι ἁρμονίαι ἢ ἀντιζυγίαι τῶν πλανητῶν ἠδύναντο νὰ τροπολογήσωσι τὴν κρᾶσιν τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος.

Εἶναι παράξενον, ὅτι μερικοὶ ἀπὸ τοὺς πλέον βαθύνοας ἄνδρας κατὰ διαφόρους καιροὺς ὄχι μόνον ἐπίστευσαν αὐτοί, ἀλλ' ἐξήπλωσαν πρὸς τούτοις εἰς τὰς ψυχὰς πολλῶν ἄλλων τὰς τοιαύτας δεισιδαιμονίας· ὁ σοφὸς Κικέρων, καὶ ὁ ὄχι ὀλιγώτερον φιλόσοφος αὐτοκράτωρ τῶν Ῥωμαίων Αὐρήλιος, εἶναι ἐκ τῶν τοιούτων. Ὁ Λόρδος Βάκων, μὲ ὅλην του τὴν φιλοσοφίαν, ἐπίστευεν εἰς τὰς μυστηριώδεις ἐνεργείας γοητειῶν καὶ φυλακτηρίων· καὶ ὁ Βοῦλης συμβουλεύει σοβαρὰ, ὡς ἀλάνθαστον ἰατρικὸν διὰ τὴν δυσεντερίαν, τὸ ἰσχίον (ὀστοῦν) ἑνὸς καταδίκου, ὅστις ἐκρεμάσθη. Μεταξὺ ἄλλων ἰατρικῶν τοῦ Ἱππέως Θεοδώρου Μαϋέρνου, ἰατροῦ τριῶν ἀλλεπαλλήλων βασιλέων τῆς Ἀγγλίας, εἶναι καὶ τὰ ἑξῆς·—Τὸ κατάποδον πρωτοτόκου παιδίου, τὰ ἔντερα τοῦ τυφλοποντικοῦ ὠμὰ, ταριχευμένος πνεύμων φονευμένου ἀνθρώπου, καὶ ἄλλα ἐξίσου ἀλλόκοτα καὶ ἀηδῆ ἰατρικά. Τὸ κοράλιον ἕως τῆς σήμερον ὑποθέτεται ὅτι φυλάττει τὰ νήπια ἀπὸ κακὸν ὀμμάτιον, καὶ διώκει τοὺς διαβόλους, καὶ τὰ πονηρὰ πνεύματα. Ὁ Πλίνιος καὶ ὁ Διοσκουρίδης ἀνέκαθεν ἐκθειάζουν τὰς ἰαματικάς του ἰδιότητας· ὁ Παράκελσος ῥητῶς παραγγέλλει, ὅτι πρέπει νὰ τὸ κρεμῶμεν εἰς τὸν λαιμὸν τῶν νηπίων διὰ νὰ διατηρῶνται ἀπὸ σπασμοὺς, σκορβοῦτον (στομακάκην), γοητείας, καὶ, τέλος πάντων, ἀπὸ φάρμακον. Οἱ Μαῦροι εἰς τὰς Δυτικὰς Ἰνδίας διϊσχυρίζονται, ὅτι τὸ κοράλιον γίνεται κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ὠχρὸν, ὅταν ὁ φέρων αὐτὸ πάσχῃ ὀλίγον ἢ πολύ. Εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ μέρη τῆς Τουρκίας ἐμπορεῖ τις νὰ ἴδῃ λείψανα τῶν τοιούτων δεισιδαιμονιῶν. Τὸ σκόροδον, φέρ' εἰπεῖν, ὑποθέτεται δαιμόνων καὶ κακοῦ ὄμματος ἀλεξητήριον· ὅθεν πολλάκις τὸ βλέπομεν κρεμάμενον εἰς τὰς κεφαλὰς τῶν νηπίων καὶ εἰς τὰ πλέον περίβλεπτα μέρη τῶν οἰκιῶν. Πολλὰ ὀλίγοι καὶ ἀπὸ τοὺς ἡλικιωμένους ἰθαγενεῖς τολμοῦν νὰ περιπατήσωσι τοὺς δρόμους χωρὶς φυλακτήριον εἰς τὸν λαιμόν των, ἢ ἐγκόλπιον. Ὅλοι ἀποστρέφονται μὲ φρίκην τὸν ὑποπτευθέντα ὅτι ἔχει κακὸν, ἢ βάσκανον ὄμμα· ἂν ἐμβλέψῃ μὲ εὐχαρίστησιν ἢ θαυμασμὸν εἰς κάνὲν ἀξιέραστον ἀντικείμενον, ὑποχρεοῦται νὰ τὸ πτύσῃ τρὶς, μὴ τύχῃ καὶ τὸ μαράνῃ, ἢ ἐμποδίσῃ τὴν αὔξησίν του. Συνέπειαι τῶν τοιούτων δεισιδαιμονιῶν εἶναι καὶ τὰ μεταξὺ γυναικῶν πολυζήτητα φίλτρα διὰ νὰ ἑλκύωσι τὸν ἔρωτα τῶν ἀνδρῶν, καθὼς καὶ τὰ κατὰ τὸν γάμον ἐμπόδια ὀνομαζόμενα, δυνάμει τῶν ὁποίων οἱ ἀντερασταὶ ὑποθέτουν ὅτι ψυχραίνεται ὁ μεταξὺ τῶν νυμφίων πόθος, καὶ ἀποκαθίσταται ἄκαρπον τὸ συνοικέσιον. Ἡ γοητεία αὕτη συνίσταται εἰς τὸ νὰ δέσῃ τις κατὰ τὸν καιρὸν τῆς γαμηλίου τελετῆς ἕνα κόμβον μὲ μανδύλιον, σχοινίον, ἢ σπάρτον, ἐπιφωνῶν εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν καί τινας ἐπῳδὰς κατὰ τῶν νυμφίων, καὶ ἐνόσω ὁ κόμβος μένει ἄλυτος, τὸ συνοικέσιον ἀναγκαίως ἐξακολουθεῖ ἀτελεσφόρητον. Τὸ παράξενον εἶναι ὅτι, ἂν οἱ νυμφευθέντες ἐξακολουθήσωσιν ἕως ἕνα καιρὸν ἄτεκνοι, τὸ ὁποῖον πολλάκις συμβαίνει, ἀποδίδοντες τὴν δυστυχίαν των εἰς ἐχθρικὰς μαγείας, δὲν διστάζουν νὰ καταφύγωσιν εἰς ἐκκλησιαστικὰ ἐπιτίμια, κάμνοντες καὶ τὴν ἀμώμητον τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν συμμέτοχον, τρόπον τινὰ, τῶν δεισιδαιμονιῶν των.

Ἀλλ' ἡ δεισιδαιμονία εἴς τινας περιστάσεις καὶ ὠφέλησε τὴν ἰατρικὴν, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὰ ἑξῆς παραδείγματα·—Τὴν δεκάτην ἑβδόμην ἑκατονταετηρίδα εὐγενὴς κάτοικος τοῦ Μοντπελλιὲρ ἐφεῦρε τὴν λεγομένην συμπαθητικὴν κόνιν· μ' αὐτὴν ἐσκέπαζε τὸ μέρος τοῦ ὅπλου, μὲ τὸ ὁποῖον ἔτυχε νὰ πληγωθῇ τις, ὕστερον ἐπέθετεν ἀλοιφὴν καὶ ἐπιδέσματα, τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ ἀλλάσσωνται τρὶς τῆς ἡμέρας· εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν (τὸ ὁποῖον ἐσύντεινε κυρίως εἰς τὴν θεραπείαν) ἐσυνάρμοζε τὰ χείλη τῆς πληγῆς, ἐπέθετε καθαρὰ λινᾶ πανία, καὶ τὴν ἔδενε προσεκτικὰ μὲ παραγγελίαν αὐστηρὰν νὰ μὴ τὰ ἐγγίξῃ κάνεῖς διὰ ἑπτὰ ἡμέρας, εἰς τὸ τέλος τῶν ὁποίων τὰ ἔλυεν ὁ ἴδιος, καὶ ἡ πληγὴ εὑρίσκετο ἑνωμένη. Ὁ ἐφευρετὴς τῆς μεθόδου ταύτης ἀπέδιδε τὴν θεραπείαν εἰς τὴν μὲ τὸ ὅπλον συμπάθειαν τοῦ πληγωμένου μέρους, εἰς τὸ ὁποῖον ἐπέθετε τὴν κόνιν του· ἀλλ' οἱ μεταγενέστεροι χειροῦργοι,—οἵτινες ἀμεριμνοῦν διὰ τὸ ὅπλον,—φθάνει μόνον νὰ μὴν ἔμεινε κάνὲν ἀπόσπασμά του εἰς τὴν πληγὴν, καὶ τότε εἶναι χρεία νὰ τὸ ἐκβάλωσιν,—ἐδιδάχθησαν ἀπὸ ἐκεῖνον νὰ ἐξακολουθῶσι παρομοίαν μέθοδον καὶ μὲ τὰ ἴδια ἀποτελέσματα. Ἡ σκωρία τῆς λόγχης τοῦ Τηλέφου, τὴν ὁποίαν ὁ Ὅμηρος ἀναφέρει ὡς ἰατρικὸν δι' ὅσας πληγὰς αὐτὴ ἔκαμνεν, ἦτον ἴσως ἰὸς χαλκοῦ, ἐσύντεινε δὲ εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τῆς χρησιμότητος ταύτης τῆς ὕλης εἰς τὴν χειρουργίαν. Οἱ κάτοικοι τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, λέγει ὁ κύριος Δυβοῖσης, ἀπόστολος εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη, ὑπέθεταν ὅτι ἡ εὐλογία ἦτο πονηρὰ θεὰ, τὴν ὁποίαν δὲν ἤθελαν νὰ παροργίσωσι καταφεύγοντες εἰς τὴν ἀπὸ τῆς δαμαλίδος

(vaccina) προσφερομένην προφύλαξιν, ἐωσοῦ ἐμεταχειρίσθη μίαν δεισιδαίμονα ἰδέαν ἐξίσου ἰσχυρὰν πρὸς βοήθειαν τῆς νέας μεθόδου, ὅτι δηλαδὴ ἡ πονηρὰ θεὰ, τὴν ὁποίαν ὠνόμαζαν Μαχρυούμμα, ἐδιάλεξε τὸ νέον τοῦτο καὶ ἱλαρώτερον πρόσχημα νὰ παρουσιάζεται εἰς τοὺς λατρευτάς της, καὶ ὅτι ἠμποροῦσαν νὰ τὴν προσκυνῶσι μὲ τὸ ἴδιον σέβας εἰς αὐτὴν τὴν μορφήν.

Πολλάκις ἰατρικὰ, τὰ ὁποῖα μὲ τὴν ἀηδίαν διεγείρουν εἰς τὸν νοῦν ἰσχυρὰν καὶ θλιβερὰν ἐντύπωσιν, ἐμποροῦν νὰ προξενήσωσι παράξενα καὶ ἀπροσδόκητα ἀποτελέσματα· ποτὲ δὲν ἔλειψαν καὶ ἰατροὶ, οἵτινες καταφεύγουν εἰς τὰ τοιαῦτα μέσα, ἀλλ' ἀποδίδουν γενικῶς τὴν ἐνέργειάν των εἰς μυστηριώδη τινὰ συμπάθειαν. 'Ἡ ναυτία καὶ ὁ ἐμετὸς,' λέγει ὁ ἰατρὸς Χάρτμανος, 'τὰ ὁποῖα προέρχονται ἀπὸ μίαν δόσιν οὔρου ἀνδρὸς εἰς τὴν κυοφοροῦσαν γυναῖκά του, εὐκολύνουν παραδόξως τὴν γέννησιν τοῦ βρέφους! καὶ,' προσθέτει ὁ ἴδιος, 'ἡ κόπρος τοῦ ἀλόγου, διαλυθεῖσα εἰς οἶνον, καὶ καταποθεῖσα, συνεργεῖ πολὺ εἰς τὴν ἀποβολὴν τοῦ καταπόδου!' Ὁ Κέλσος ἐκθειάζει τὸ θερμὸν αἷμα προσφάτως σφαγέντος ἀθλητοῦ διὰ τὴν ἐπιληψίαν, ἢ ἓν μέρος κρέατος ἀνθρωπίνου, ἢ ἱππείου! Οἱ παλαιοὶ ἤξευραν καλὰ πόσην ἐπιῤῥοὴν ἔχει ἡ πίστις καὶ ἐλπὶς εἰς τὴν προφύλαξιν καὶ θεραπείαν τῶν νόσων. Οἱ Ῥωμαῖοι εἰς καιρὸν πανώλους ἔκλεγαν ἕνα Δικτάτορα μὲ μεγάλην πομπὴν, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ βάλῃ ἓν καρφίον εἰς τὸν τοῖχον τοῦ ναοῦ τοῦ Διὸς—τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς τελετῆς ἦτον ἄμεσον καὶ σωτηριῶδες—διότι ὁ λαὸς ἐνόμιζαν ὅτι ἐξιλέοναν τὸν Θεὸν, ἐνῷ δὲν ἔκαμναν ἄλλο παρὰ νὰ καταπραΰνωσι τὸν ἴδιόν των φόβον, καὶ κατὰ συνέπειαν τὴν ἐπιδεκτικότητα τῶν σωμάτων των εἰς τὴν νόσον. Εἰς τὴν περίφημον πολιορκίαν τῆς Βρέδας, κατὰ τὸ 1625, ἡ φρουρὰ ὑπέφερε πολὺ ἀπὸ σκορβοῦτον, καὶ ὁ Πρίγκιψ τῆς Ἀραυσίας, μὴ δυνάμενος νὰ τοὺς συνδράμῃ μὲ ὅπλα, ἔστειλε κρυφίως εἰς τὸ φρούριον ἓν ἰατρικὸν, τὸ ὁποῖον τοὺς ἐδιώριζε νὰ ἀνακατεύωσι μὲ μίαν μεγάλην ποσότητα ὕδατος, καὶ νὰ τὸ πίνωσιν ὡς βέβαιον ἰατρικὸν τῆς ἐπιδημικῆς νόσου των· τὸ ἐμεταχειρίσθησαν, καὶ ἡ ἀσθένεια τωόντι ἔπαυσεν· ἀλλ' ὁ ἴδιος Πρίγκιψ μετὰ ταῦτα ὡμολόγησεν, ὅτι τὸ ἰατρικὸν ἐκεῖνο ἦτον ἁπλῶς χρωματιστικὴ ὕλη (βογιά).

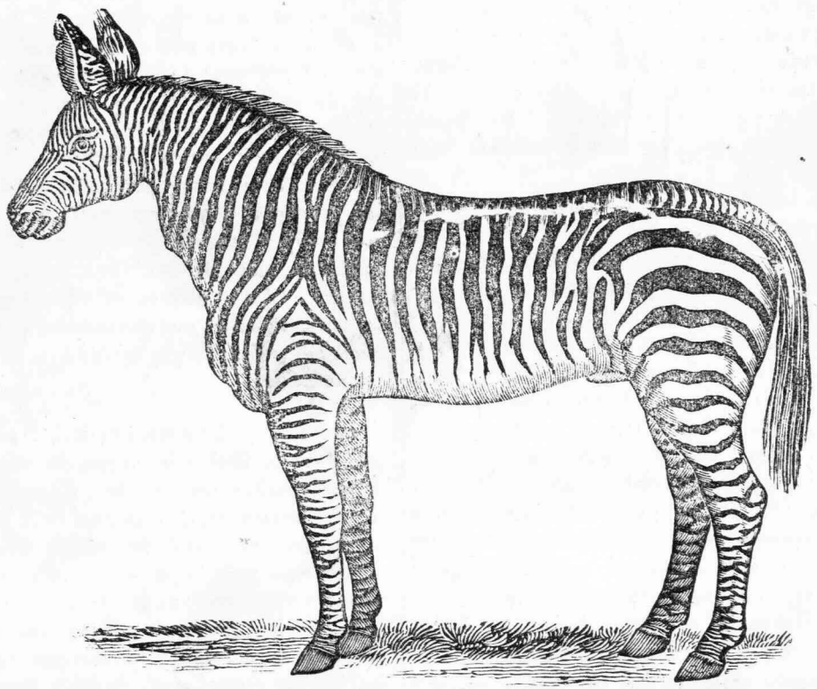

ΟΝΑΓΡΟΣ ΡΑΒΔΩΤΟΣ.

ΟΝΑΓΡΟΣ.

Εἰς τὰς ἐρήμους τῆς Ταρταρίας καὶ ἄλλα τῆς Ἀσίας κεντρικὰ μέρη ὑπάρχει ἔτι ἀνεξάρτητος ὁ ἄγριος ὄνος,—'ἀναπνέων τὸν ἀέρα κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς καρδίας του.'

'Ποῖος ἐξαπέστειλεν ἐλεύθερον τὸν ἄγριον ὄνον; ἢ ποῖος ἔλυσε τοὺς δεσμοὺς αὐτοῦ; τοῦ ὁποίου οἰκίαν ἔκαμα τὴν ἔρημον, καὶ τοὺς ἁλμυροὺς τόπους κατοικίαν του. Καταγελᾷ τὸν θόρυβον τῆς πόλεως, οὐδὲ ἀκούει τὴν κραυγὴν τοῦ ἐργοδιώκτου. Τὰ ἐκλεκτὰ τῶν ὀρέων εἶναι ἡ βοσκή του, καὶ ὑπάγει ζητῶν κατόπιν παντὸς εἴδους χλόης.' Ἰὼβ λθ'. 5—8.

Ὁ Ξενοφῶν εἰς τὴν Κύρου Ἀνάβασιν ἀναφέρει τὸν ἄγριον ὄνον, λέγων ὅτι εὗρηκαν πολλοὺς εἰς τὴν ἔρημον τῆς Ἀραβίας, καὶ ὅτι, 'ἐπεί τις διώκοι, προδραμόντες ἂν εἱστήκεσαν· (πολὺ γὰρ τοῦ ἵππου θᾶττον ἔτρεχον·) καὶ πάλιν, ἐπεὶ πλησιάζοι ὁ ἵππος, ταὐτὰ ἐποίουν· ὥστε οὐκ ἦν λαβεῖν, εἰ μὴ διαστάντες οἱ ἱππεῖς θηρῶεν διαδεχόμενοι τοῖς ἵπποις. Τὰ δὲ κρία τῶν ἁλισκομένων ἦν παραπλήσια τοῖς ἐλαφείοις, ἀπαλώτερα δέ.'

Ὁ ἄγριος οὗτος ὄνος, Κουλὰν λεγόμενος ὑπὸ τῶν Περσῶν, ὑπερβαίνει τὸν ἵππον κατὰ τὸ ὕψος, ἔχων μακρότερα ὡς καὶ λεπτότερα τὰ μηρία, καὶ τὸ σῶμα γενικῶς χαριέστερον καὶ πλέον σύμμετρον. Ἡ χαίτη συνίσταται ἀπὸ κοντὰς ὀρθίους τρίχας, ὑπομαύρους, καὶ μαλλοειδεῖς. Τὸ χρῶμα τοῦ σώματος εἶναι ἀργυροῦν λευκόφαιον, με πλατεῖαν μέλαιναν σειρὰν, κατὰ τὴν ῥάχιν ἐκτεινομένην, ἀπὸ τῆς χαίτης μέχρι τῆς οὐρᾶς, καὶ διακοπτομένην ἐπὶ τοῦ ὤμου ὑπὸ πλαγίας λωρίδος, καθὼς εἰς τοὺς ἡμέρους. Κατοικοῦν δὲ οἱ ὄναγροι τὴν Κεντρικὴν Ἀσίαν ἀπὸ τὴν 48° βορείου πλάτους μέχρι τῶν ἀρκτικῶν συνόρων τῆς Ἰνδίας, καὶ μεταναστεύουν, κατὰ τὸν καιρὸν, ἀπὸ βορρᾶ εἰς νότον. Τὸ μὲν θέρος εὑρίσκονται κοινῶς περὶ τὴν λίμνην Ἀράλ, τὸ δὲ φθινόπωρον, ἀγέλας παμπληθεῖς συγκροτοῦντες, προβαίνουν ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τακτικοῦ ἄρχοντος εἰς τὰ νότια μέρη, ὅπου φθονοντες Ὀκτώβριον ἢ Νοέμβριον, διαμένουν ὅλον τὸν χειμῶνα, ἐπανέρχονται δὲ πρὸς βορρᾶν περὶ τὰ μέσα τῆς ἀνοίξεως.

Οἱ Πέρσαι καὶ οἱ Τορταροι μεγάλως ὑπολήπτονται τὸ κρέας τοῦ ὀνάγρου, διότι λέγουν δ' αὐτὸν ὑπὲρ πᾶν ἄλλο κυνήγιον. Ὁ Ὀλεάριος μᾶς βεβαιόνει, ὅτι ἴδε τριακοντα δύο ἀγρίους ὄνους νὰ φονευθῶσιν εἰς μίαν ἡμέραν ὑπὸ τοῦ Πέρσου βασιλέως καὶ τῆς αὐλῆς του, τῶν ὁποίων τὰ σώματα ἐστάλθησαν εἰς τὰ βασιλικὰ μαγειρεῖα τῆς Ἰσπαχάν· μανθάνομεν δὲ καὶ ἀπὸ τὸν Μαρτίνην, ὅτι οἱ κοιλιόδουλοι τῆς Ῥώμης ἐτίμων τὸ κρέας τοῦ ὀνάγρου, ὡς ἡμεῖς τὸ ἐλάφειον.

Ἀπὸ τὸν Πλίνιον καὶ ἀπὸ τὸν Λέοντα Ἀφρικανὸν φαίνεται, ὅτι τοπάλαι εὑρίσκετο καὶ εἰς τὴν Ἀφρικὴν ὁ ἄγριος ὄνος, ὅθεν μετεκομίζοντο τὰ παχία πωλάρια εἰς τὴν Ῥωμαϊκὴν ἀγορόν. Ἀλλ' ἔκτοτε οὐδεὶς περιηγητὴς ἀπήντησεν αὐτοὺς ἐκεῖ, καὶ, καθόσον τὴν σήμερον ἐξεύρομεν, τὸ εἶδος τοῦτο περιορίζεται εἰς τὴν Ἀσίαν. Μάλιστα δὲ καὶ ἀπεσύρθη ἐκ τῆς Συρίας καὶ Μικρᾶς Ἀσίας, ὅπου πρότερον εὑρίσκετο.

Ἀλλὰ μολονότι στερεῖται ἀπὸ τὸν ὄναγρον τοῦτον ἡ Ἀφρικὴ, ἔχει ὅμως ἄλλα εἴδη, τὸν Ζέβραν καὶ Κουάγγαν, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ πρῶτος διατρίβει ἐπὶ τῶν ὀρέων, ὁ δεύτερος γεννᾶται καὶ τρέφεται εἰς τὰς νοτίους πεδιάδας.

Ὁ Ζέβρας, ἢ Ὄναγρος Ῥαβδωτὸς, τοῦ ὁποίου βλέπει τὴν εἰκόνα ἔμπροσθεν ὁ ἀναγνώστης, μολονότι δὲν εἶναι ἴσως πάντη ἀνεπίδεκτος ἡμερώσεως, δὲν ὑπετάχθη, μ' ὅλον τοῦτο, οὐδ' αὐτὸς ἀκάμη εἰς τὴν δύναμιν τοῦ ἀνθρώπου· ἔγιναν μὲν τινὲς ἐπιχειρήσεις πρὸς καταδόμασιν αὐτοῦ, ἀλλ' ὀλιγώταται μόνον ἐπέτυχαν, καὶ αὐταὶ πολλὰ ὀλίγον. Ἄγριος, ἰσχυρὸς, ταχύπους, καὶ ὡραῖος, ἑλκύει παντοτε τὸν θαυμασμόν μας· περιττὸν ἤθελεν εἶσθαι νὰ τὸν περιγράψωμεν· δυνάμεθα ὅμως νὰ εἴπωμεν ὅτι αἱ λωρίδες, αἱ μ' ἑξαίσιον διατεταγμέναι συμμετρίαν, εἶναι εἰς μὲν τὸν ἄῤῥενα ὑποκίτρινοι καὶ μαῦραι, εἰς δὲ τὴν θήλειαν λευκαὶ καὶ μαῦραι. Εὑρίσκεται δὲ εἰς ὅλας τὰς ὀρεινὰς χώρας τῆς Ἀφρικῆς, ὅπου πολλάκις γίνεται θήραμα τοῦ λέοντος, πολλάκις δὲ καὶ τῶν ἀγρίων ἐντοπίων, οἵτινες παραπολὺ νοστιμεύονται τὴν σαρκα του.

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟΝ ΤΗΣ ΑΤΑΡΑΞΙΑΣ.

Ἐπίσκοπος Ἰταλὸς, μεγάλα βόσανα περόσας ἀγογγύστως, καὶ δοκιμάσας ὀχληρὰ πολλὰ χωρὶς τὴν ἐλαχίστην ἀνυπομονησίαν, ἠρωτήθη μίαν τῶν ἡμερῶν ὑπό τινος στενοῦ φίλου, ἂν ἠμπόρει νὰ κοινοποιήσῃ τὸ μυστικὸν τῆς ἀταραξίας του. 'Ναὶ,' ἀπεκρίθη ὁ γηραλέος, 'ἐμπορῶ νὰ σὲ διδάξω τὸ μυστικόν μου, καὶ μολιστα θέλω τὸ κόμειν εὐχαρίστως. Ἄλλο δὲν εἶναι παρὰ τοῦτο, καλομεταχειρίζομαι τὰ ὀμμάτιά μου.' Ὁ φίλος παρεκελεσεν αὐτὸν νὰ ἐξηγηθῇ. 'Μετὰ χαρᾶς,' εἶπεν ὁ ἐπίσκοπος. 'Εἰς ὁποιανδήποτε κατάστασιν καὶ ἂν εὑρίσκωμαι, πρῶτον ἀναβλέπω εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καὶ στοχάζομαι ὅτι τὸ κυριώτερον ἔργον μου εἶναι νὰ ὑπάγω ἐκεῖ· ἔπειτα βλέπω κάτω εἰς τὴν γῆν, καὶ ὑπενθυμίζομαι πόσον μικρὸν αὐτῆς διαστημα θέλω κατέχειν μετ' ὀλίγον· τελευταῖον, στρέφω τοὺς ὀφθαλμοὺς ὀλόγυρά μου εἰς τὸν κόσμον, καὶ βλέπω πλῆθος ἀνθρώπων, οἵτινες εἶναι, κατὰ πόντα, δυστυχέστεροι ἀπὸ ἐμέ. Οὕτω, μανθάνω ποῦ εὑρίσκεται ἡ ἀληθὴς εὐδαιμονία, ποῦ ὅλαι μας αἱ φροντίδες ἀνάγκη νὰ τελειώσωσι, καὶ πόσον ὀλίγην αἰτίαν ἔχω νὰ γογγύζω ἢ νὰ στενοχωρῶμαι.'

Ολλανδοι Γραμματεις.—Ἀκόμη [καὶ Ἄγγλος ἔμπορος ἤθελεν ἐκπλαγῆν, ἂν ἔβλεπε τὰς θαυμασίους ἀριθμητικὰς γνώσεις ἀρχαρίων γραμματέων εἰς Ὁλλανδικὰ λογιστήρια, καὶ τὴν ποσότητα περιπλεγμένων ὑποθέσεων, τὰς ὁποίας ἐξεμπεριδίνουν εἰς τὸ διάστημα μιᾶς ἡμέρας,—τὴν τάξιν τῶν καταστίχων των, τὴν ταχύτητα καὶ ὀρθότητα εἰς τὸ λογαριάζειν κατὰ τὰς ἐμπορικὰς συνηθείας καὶ συναλλάγματα διαφόρων ἐθνῶν, καὶ τὴν ποικιλίαν τῶν ἀπ' αὐτοὺς ὁμιλουμένων γλωσσῶν· εἰς τὰ ὁποῖα δυνάμεθα νὰ προσθέσωμεν τὸ τακτικὸν καὶ μακροχρόνιον τῆς ἐκεῖ διαμονῆς των, καὶ τὴν εὔκοσμον καὶ φρόνιμον αὐτῶν διαγωγήν.

Πως γίνεται τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν οὐρανόν; Γίνεται ἱλαρῶς, ὑπομονητικῶς, προθύμως, ἐντελῶς. Ἂν ἐγίνετο ταυτοτρόπως καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, ὁ κόσμος ὅλος ἤθελεν εἶσθαι πλήρης εὐδαιμονίας.

ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ.

Ἰωαννης ο Βαπτιστης, πρόδρομος Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱὸς δὲ Ζαχαρίου καὶ Ἐλισάβετ, ἐγεννήθη ἓξ μῆνας πρὸ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν. Τὴν γέννησιν, τὄνομα, καὶ τὸ ὑπούργημα αὐτοῦ ἐγνωστοποίησεν ἄγγελος Κυρίου εἰς τὸν πατέρα του, ἱερατεύοντα εἰς τὸν ναὸν κατὰ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς. Ὀκτὼ ἡμέρας ἀφοῦ ἐγεννήθη, τὸν περιέτεμαν· ἐκάλουν δ' αὐτὸν, μὲ τὸ ὄνομα τοῦ πατρός του, Ζαχαρίαν· ἀλλ' ἡ Ἐλισάβετ εἰδοποίησεν αὐτοὺς ὅτι πρέπει νὰ ὀνομασθῇ Ἰωάννης, τὸ ὁποῖον καὶ ὁ πατήρ του ἐπεβεβαίωσε.

Τὸ παιδίον τοῦτο ηὔξανε καὶ ἐνεδυναμοῦτο κατὰ τὸ πνεῦμα. Ὅλα τὰ πρῶτα τῆς ζωῆς του ἔτη ἐξώδευσεν εἰς τὴν ἔρημον τῆς Ἰουδαίας, τρώγων ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον, φορῶν δὲ τρίχας καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην. Τριακονταετὴς περίπου τὴν ἡλικίαν, ἐκινήθη ἀπὸ τὸ Πνεῦμα νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν περίχωρον τοῦ Ἰορδάνου, κηρύττων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. Ὅπου καὶ ἂν ὑπήγαινεν, ἔκραζε μεγαλοφώνως, 'Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ. Μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.' Πάμπολλοι δὲ, ἀπὸ τοὺς λόγους αὐτοῦ κατανυσσόμενοι, ἐξωμολογοῦντο τὰς ἁμαρτίας των, καὶ ἐβαπτίζοντο. Ἐνθέρμως ἐπρότρεπεν ὅλους νὰ πιστεύσωσιν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, τὸν κατόπιν αὐτοῦ ἐρχόμενον· εὐθὺς δ' ὅτε, βαπτίσας τὸν Χριστὸν, ἴδε τὸ Πνεῦμα καταβαῖνον ἐπάνω του ἐν εἴδει περιστερᾶς, καὶ ἤκουσε φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ, 'Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς, ἐν ᾧ εὐδόκησα·' δείξας αὐτὸν, εἶπεν, 'Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. Ἐγὼ μὲν ὕδατι βαπτίζω ὑμᾶς· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν Πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί.'

Ἀφοῦ ἤρχισεν ὁ Χριστὸς νὰ βαπτίζῃ, εἶπαν εἰς τὸν Ἰωάννην οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, 'Ὅς ἦν μετὰ σοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ᾧ σὺ μεμαρτύρηκας, ἴδε, οὗτος βαπτίζει, καὶ πάντες ἔρχονται πρὸς αὐτόν.' Ἐφοβοῦντο μήπως ἡ λάμψις τῆς δόξης τοῦ Χριστοῦ ἀμαυρώσῃ τὴν ὑπόληψιν τοῦ διδασκάλου των. Ἀλλ' ὁ Ἰωάννης ἀπεκρίθη, 'Οὐ δύναται ἄνθρωπος λαμβάνειν οὐδὲν, ἐὰν μὴ ᾖ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· ἐκεῖνον δεῖ αὐξάνειν, ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦσθαι· ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενος, ἐπάνω πάντων ἐστίν.'

Μετὰ ταῦτα, ὁ Ἰωάννης ἤλεγξε τὸν Ἡρώδην Ἀντίπαν, ἐπειδὴ εἶχε νυμφευθῆν τὴν Ἡρωδιάδα, γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ· ὁ δὲ Ἡρώδης, παροργισθεὶς ἐναντίον του, ἐφυλάκωσεν αὐτὸν εἰς φρούριόν τι, ὅπου καὶ διέμεινεν ἀρκετὸν χρόνον· διότι ὁ Ἡρώδης εἶχε μὲν ἐπιθυμίαν νὰ τὸν θανατώσῃ, ὅμως δὲν ἐτόλμα, γνωρίζων τὴν πρὸς αὐτὸν μεγάλην ὑπόληψιν τοῦ λαοῦ. Ἀλλ' ὅτε ἐωρτάζοντο τὰ γενέθλιά του, 'ὠρχήσατο ἡ θυγάτηρ τῆς Ἡρωδιάδος ἐν τῷ μέσῳ, καὶ ἤρεσε τῷ Ἡρώδῃ· ὅθεν μεθ' ὅρκου ὡμολόγησεν αὐτῇ δοῦναι ὃ ἐὰν αἰτήσηται· ἡ δὲ, προβιβασθεῖσα ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτῆς, Δός μοι, φησὶν, ὧδε ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ· καὶ ἐλυπήθη ὁ βασιλεύς· διὰ δὲ τοὺς ὅρκους καὶ τοὺς συνανακειμένους ἐκέλευσε δοθῆναι· καὶ πέμψας ἀπεκεφάλισε τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ· καὶ ἠνέχθη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι, καὶ ἐδόθη τῷ κορασίῳ· καὶ ἤνεγκε τῇ μητρὶ αὐτῆς· καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦραν τὸ σῶμα, καὶ ἔθαψαν αὐτό.' Οὕτω ἐτελεύτησεν ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ, περὶ τοῦ ὁποίου ἐμαρτύρησεν ὁ Κύριος ἡμῶν, ὅτι μεγαλήτερός τον δὲν ἐφάνη μεταξὺ τῶν ἀπὸ γυναῖκας γεννηθέντων!

Τὸ Εὐαγγέλιον δὲν μᾶς λέγει ποῦ ἐτάφη τὸ ἀκέφαλον σῶμα τοῦ Ἰωάννου· οὔτε μᾶς εἶναι τοιαύτη γνῶσις ἀναγκαία· τὸ σῶμά του γνωρίζομεν ὅτι θέλει ἀνεγερ-

θῆν εἰς τὴν ἀνάστασιν τῶν δικαίων, τὴν τελευταίαν ἡμέραν· καὶ τότε, ὁ Ἰωάννης, ὁ Ἡρώδης, ἡ Ἡρωδιὰς, καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτῆς, θέλουν σταθῆν ὅλοι ἐντάμα ἐνώπιον τοῦ δικαστικοῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ, διὰ ν' ἀπολογηθῶσι. Πόσον ἔνδοξος θέλει τότε φανῆν ὁ ἅγιος ἀποκεφαλισθεὶς Πρόδρομος, πόσον δὲ φοβερὰ μέλλει νὰ ἦναι ἡ καταδίκη τοῦ μοιχοῦ φονέως, καὶ τῆς διεστραμμένης γυναικός του καὶ θυγατρός! Ὁ Θεὸς θέλει φέρειν εἰς κρίσιν πᾶν ἔργον, καὶ ἀκόμη πᾶν κρυπτὸν πρᾶγμα, εἴτε ἀγαθὸν, εἴτε πονηρόν.

ΤΑ ἑξῆς λαμβάνομεν ἀπὸ Ἀγγλικὴν ἐφημερίδα τοῦ Ἰουλίου·—Ἡ κυβέρνησις τῶν Γάλλων μέλλει νὰ πέμψῃ ἐπιστημονικὴν ἐκστρατείαν εἰς τὴν Σκανδιναυϊκὴν χερσόνησον καὶ τὴν Σπιτζβέργαν, ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ φυσικοῦ κυρίου Γαιμάρδου, ὅστις ἐσχάτως διεύθυνεν ὁμοίαν ἐκστρατείαν εἰς τὴν Ἰσλανδίαν. Λέγεται ὅτι ὁ Λοδοβίκος Φίλιππος, ὅστις περιῆλθε τὴν Σβεκίαν καὶ Νορβεγίαν, Λαπονίαν καὶ Φιννίαν τὸ 1795, δείχνει προσπάθειαν ἰδιαιτέραν εἰς τὴν ἐκστρατείαν ταύτην, καὶ μάλιστα ἐσημείωσεν ὁ ἴδιος τὰ ἀξιώτερα προσοχῆς ἀντικείμενα. Εἰς τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην βοηθεῖ ἐγκαρδίως καὶ ἡ κυβέρνησις ἡ Σβεκική· σῶμα δέ τι Νορβεγῶν καὶ Σβέκων φυσικῶν καὶ μηχανικῶν ἔχει νὰ ἑνωθῇ μὲ τοὺς σοφοὺς τῆς Γαλλίας. Ἐκ τῆς συνοδίας τινὲς μέλλουν νὰ διαχειμάσωσιν εἰς Ἀμμερφέστην, πλησίον τῆς Βορείου Ἄκρας. Τὸ πλοῖον τὸ διὰ τὴν Σπιτζβέργαν προσδιωρισμένον χρεωστεῖ νὰ πλεύσῃ ἀρκτικὰ, εἰ δυνατὸν μέχρι τοῦ Βορείου Πόλου. Γνωστὸν εἶναι ὅτι ὁ κύριος d' Urville, ὅστις ἐξέπλευσε πέρυσιν ὡς ἀρχηγὸς τῶν πλοίων Zelée καὶ Astrolabe, ἔλαβε διαταγὰς νὰ πλησιάσῃ ὅσον τὸ δυνατὸν εἰς τὸν νότιον πόλον· ὅθεν ἡ κυβέρνησις ἡ Γαλλικὴ θέλει ἔχειν νὰ καυχᾶται, ὅτι αἱ ὑπὲρ ἐπιστήμης προσπαθήσεις αὐτῆς ἐξετείνοντο συγχρόνως ἐκ πόλου εἰς πόλον!

Η ΕΜΠΟΡΙΚΗ Ἐφημερὶς τῆς Πετρουπόλεως περιέχει καταγραφὴν λεπτομερῆ τοῦ χρυσοῦ καὶ τῆς πλατίνης, ὅσα παρήχθησαν ἀπὸ τὰ μεταλλεῖα τῶν Οὐραλίων κατὰ τὸ 1837. Ἡ ἀπὸ τὰ μεταλλεῖα τῆς κυβερνήσεως ποσότης χρυσοῦ ἦτο 131 πούδια· ἡ δὲ ἀπὸ τὰ εἰς ἰδιώτας ἀνήκοντα, 178 πούδια 23 λίτραι. Ἡ πλατίνα, ἡ ἐκ τῶν τῆς κυβερνήσεως μεταλλείων, ἦτο μόνον 16 λίτραι, ἡ δ' ἐκ τῶν εἰς ἰδιώτας ἀνηκόντων 118 πούδια 12 λίτραι. Ὅθεν ὁλόκληρος ἡ ποσότης χρυσοῦ ἀπὸ τὰ Οὐράλια μεταλλεῖα ἦτο 309 πούδια 23 λίτραι· τῆς δὲ πλατίνης, 118 πούδια 28 λίτραι.

Λέγει πρὸς τούτοις ἡ αὐτὴ ἐφημερὶς, ὅτι τὰ χρυσᾶ μεταλλεῖα τῆς Σιβηρίας ἔδωκαν 130 πούδια, καὶ ὅτι ἄλλα 30 πούδια χρυσοῦ ἐξήχθησαν ἀπὸ ἀργυρᾶ τινὰ μεταλλεῖα· ταῦτα δὲ, προσθετόμενα εἰς τὸ προϊὸν τῶν Οὐραλίων, κάμνουν ὁλόκληρον τὴν ποσότητα τοῦ χρυσοῦ, ὅσην ἀπέκτησεν ἡ Ῥωσσία τὸ 1837, 470 πούδια, τουτέστι 48 πούδια πλέον παρὰ τὸ 1836. Τὸ πούδιον ἰσοδυναμεῖ μὲ 40 περίπου λίτρας.

ΑΠΟ τὰ Βραχώδη Ὄρη τῆς Ἀρκτῴας Ἀμερικῆς μετεφέρθη σκελετὸν ἀνθρώπινον εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν Βαλτιμόραν, ἐντελὲς, καὶ ὡς τεσσάρων πηχῶν ὕψους! 'Οἱ δὲ γίγαντες ἦσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις.' Γεν. ς'. 4. Νομίζουν ἀρχαιολόγοι τινὲς, ὅτι ἄνθρωποι γιγαντιαῖοι ἑκατοίκουν τὴν Ἀμερικὴν πρὸ τοῦ γένους τῶν σήμερον λεγομένων αὐτοχθόνων· ὑποστηρίζει δὲ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ἡ πρὸς τὰ δυτικὰ μέρη εὕρεσις κολοσσαίων σκελετῶν καὶ ἀνθρωπίνων κοκκάλων. Βέβαιον εἶναι τοὐλάχιστον, ὅτι τὰ ἀρχαῖα ζῶα τῆς Βορείου Ἀμερικῆς ἦσαν παμμεγέθη, ὁ Μαστόδων, λόγου χάριν, τοῦ ὁποίου εἶναι πάγκοινα τὰ ὀστᾶ· μεταξὺ δὲ τῶν Ἰνδικῶν ἤτοι τῶν αὐτοχθόνων φυλῶν ὑπάρχουν λόγοι πατροπαράδοτοι περὶ τοῦ μεγάλου θηρίου, τὸ ὁποῖον βαδίζον κατεσύντριβε τὰς πίτυας, ἐτρέφετο δὲ ἀπὸ τοὺς ὑψηλοὺς τῶν δασῶν κλάδους, καὶ κατέτρωγεν ἀνθρώπους καὶ βοσκήματα.

ΕΙΣ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς ὑπάρχουν χρυσᾶ τινὰ μεταλλεῖα, τὰ ὁποῖα πρῶτον ἀνεκαλύφθησαν εἰς τὴν Βόρειον Καρολίναν τὸ 1824. Ἔκτοτε ηὔξανεν ἡ παραγωγὴ μέχρι τοῦ 1834 ὅτε ἡ ἐξαχθεῖσα ποσότης χρυσοῦ ἦτον ἡ μεγίστη, τουτέστιν 898,000 δίστηλα. Τὸ 1835 ἤρχισε νὰ ἐλαττοῦται, ὥστε τὸ 1837 ἦτο μόνον $ 282,000. Εἰς τὸ διάστημα τῶν 13 χρόνων ἐξωρύχθη χρυσὸς, ἀξίας 5,126,500 διστήλων.

ΕΣΧΑΤΩΣ, λέγει περιοδικὸν τοῦ Λονδίνου, ἔφθασεν εἰς Μαδρὰς Θύγγος ἐπίσημος· τὸ δὲ παραδοξότερον, εἰς τὴν αὐτὴν πόλιν εὑρίσκονται διακόσιοι ὁμότεχνοί του, ἔργον ἔχοντες τὸ πνίγειν! (Ἴδε Ἀποθ. Ἀριθ. 15, 16, 17).

Τὸ αὐτὸ περιοδικὸν λέγει, ὅτι οἱ ἄγριοι Κόνδοι τῆς Γουμσοὺρ ἀνατρέφουν τέκνα ἐξεπίτηδες διὰ θυσίαν· ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν ἠλευθέρωσεν ἐσχάτως εἰς μίαν ἐκστρατείαν ὁ συνταγματάρχης Κάμπβελλ.

ΜΕΤΑΞΥ τῶν καταρῶν, τὰς ὁποίας πολλάκις προφέρουν οἱ χυδαῖοι καὶ κακῶς ἀνατεθραμμένοι, εἶναι καὶ τὸ Νὰ σὲ βράσω! Τῳόντι ὅμως κακοῦργοι ἐβράζοντο ποτὲ μέχρι θανάτου. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἐπὶ Ἑρρίκου Η'. ἐβράσθησαν δύο, εἷς μάγειρος, τὸ 1532, φαρμακεύσας δεκαὲξ ἀνθρώπους, καὶ μία δούλη, τὸ 1543, φαρμακεύσασα τρεῖς οἰκογενείας.

ΕΙΣ τὰς Νικοβαρίδας νήσους οἱ ἐντόπιοι ναυπηγοῦν πλοῖα, κάμνουν τὰ πανία καὶ σχοινία των, ἐφοδιάζουν αὐτὰ ἀπὸ τροφὰς καὶ ὅλα τἀναγκαῖα, καὶ προβλέπουν φορτίον ῥακίου, ὀξειδίου, ἐλαίου, παχυλοῦ τινὸς ζαχάρου, καρύων, σχοινίων, μελαίνης βαφῆς, καὶ διαφόρων κατωτέρων εἰδῶν, ὅλως διόλου ἀπὸ ἓν δένδρον, τὴν Κόκον Καρυοφόρον!